

Guia de l'estudiant

2004 | 2005

Universitat de Vic

Diplomatura d'Infermeria

Escola Universitària
de Ciències de la Salut

Primera edició: juny de 2004

Edita: Servei de Publicacions de la Universitat de Vic

Carrer de Perot Rocaguinarda, 6. 08500 Vic. Tel. 93 889 48 77

Universitat de Vic. Carrer de la Sagrada Família, 7. 08500 Vic. Tel. 93 886 12 22. Fax 93 889 10 63

Impressió: Artyplan

Índex

Salutació de la Directora	5
L'Escola Universitària de Ciències de la Salut	7
Estructura	7
Òrgans de Govern	7
Professors i Professionals de Serveis	8
Calendari acadèmic	11
Organització dels ensenyaments	13
Pla d'Estudis	13
Ordenació temporal de l'ensenyament	13
Oferta d'Assignatures Optatitves	14
Assignatures de Lliure Elecció d'Universitat.....	14
Convocatòria d'examens.....	15
Prerequisits de les assignatures troncal i obligatòries.....	17
Normativa de Pràctiques	17
Objectius generals dels estudis d'Infermeria	19
Programes de les assignatures	23
Assignatures troncal i obligatòries de 1r curs	23
Estructura i Funció del Cos Humà	23
Fonaments d'Infermeria	26
Infermeria Comunitària I. Medi Ambient.....	28
Ciències Psicosocials Aplicades	31
Legislació i Ètica Professional	34
Infermeria Psicosocial	37
Bioestadística	39
Història d'Infermeria	42
Atencions Bàsiques d'Infermeria	43
Assignatures troncal i obligatòries de 2r curs	45
Infermeria Medicoquirúrgica. Adult I	45
Infermeria Comunitària II	49
Infermeria Geriàtrica	51
Farmacologia.....	54
Nutrició i Dietètica	57
Assignatures troncal i obligatòries de 3r curs	59
Infermeria Comunitària III	59
Infermeria Medicoquirúrgica. Adult II	61
Infermeria Maternoinfantil.....	64
Infermeria Psiquiàtrica i de Salut Mental.....	66

Administració dels Serveis d'Infermeria	68
Pràctica Clínica Integrada	70
Assignatures optatives	71
Anglès	71
Teràpies Complementàries.....	73
Antropologia de la Salut	75
Sexualitat Humana	76
Atenció d'Infermeria en Situacions de Dolor.....	78
Actuació en Situacions d'Emergència Extrahospitalària.....	80
Atenció d'Infermeria en les addiccions i Toxicomanies.....	82
Elaboració de Projectes.....	84
Infermeria en Cures Pal·liatives.....	87
Salut Mental Infantil i Juvenil.....	89
Psicosociologia de les Males Notícies	91
Assignatures de Campus	93
Fonaments Històrics de la Catalunya Contemporània.....	93
Història de la Ciència: Ciència, Tecnologia i Societat	95
Dones en el Segle XXI: Una Visió Interdisciplinària.....	96
Aula de Cant Coral I	98
Curs d'Iniciació al Teatre	100

Salutació de la Directora

Benvolgut / benvolguda,

Amb aquesta breu salutació, el claustre de professors i el personal dels serveis de l'Escola Universitària de Ciències de la Salut volem donar la benvinguda a tots els estudiants que us incorporeu al nostre centre, tant si hi accediu per primera vegada com si continueu la vostra formació a la Universitat de Vic.

En aquestes pàgines, que complementen el Llibre de l'Estudiant de la Universitat de Vic, hi podreu trobar la informació necessària per conèixer l'estructura organitzativa i el professorat de l'Escola Universitària de Ciències de la Salut, el calendari acadèmic del curs 2004-2005, el Pla d'Estudis i l'organització de l'ensenyament on esteu matriculats i, finalment, els programes de les assignatures amb els criteris d'avaluació i la bibliografia recomanada pels professors.

Solem aprofitar aquest espai per fer èmfasi en alguns punts d'interès; les classes són de caràcter presencial i, per tant, els professors valoren l'assistència continuada. Els responsables del centre i els professors tenen assignades hores de tutoria per atendre els vostres dubtes. Utilitzeu els òrgans de participació per canalitzar les vostres propostes i suggeriments. Respecteu els horaris de les classes per no interferir en l'activitat docent dels professors i en atenció a la resta d'estudiants.

Per acabar, esperem que aquesta Guia us sigui d'utilitat i us desitgem que la vostra estada entre nosaltres sigui profitosa i satisfactòria.

Montserrat Vall i Mayans
Directora de l'Escola Universitària de Ciències de la Salut

L'Escola Universitària de Ciències de la Salut

Estructura

L'Escola Universitària de Ciències de la Salut de la Universitat de Vic imparteix quatre titulacions:

Diplomatura d'Infermeria
Diplomatura de Fisioteràpia
Diplomatura de Teràpia Ocupacional
Diplomatura de Nutrició Humana i Dietètica

La gestió i direcció del Centre correspon als òrgans unipersonals de Directora, Caps d'Estudis i Directors de Departament. L'òrgan col·legiat de gestió i direcció és el Consell de Direcció del Centre, i l'òrgan col·legiat de participació és el Claustre.

Òrgans de Govern

Direcció

Està presidida per la Directora de l'Escola i constituïda pels següents membres:

Directora:
Sra. Montserrat Vall i Mayans.
Caps d'Estudis:
Sra. Cinta Sadurní i Bassols.
Sra. Teresa Lleopart i Coll.

Consell de Direcció de Centre

És l'òrgan col·legiat de govern de l'Escola.
Està constituït per:
La Directora de l'Escola, que el presideix.
Els Caps d'Estudis
Els Directors de Departament

Claustre de Centre

És l'òrgan de debat i participació sobre les línies generals d'actuació acadèmica del Centre.
Està constituït per:
La Directora, que el presideix
El personal acadèmic i el personal de serveis vinculat al centre
Una representació dels estudiants

Professors i Professionals de Serveis

<i>Directora:</i>	Montserrat Vall i Mayans
<i>Caps d'Estudis:</i>	Cinta Sadurní i Bassols Teresa Lleopart i Coll
<i>Coordinador de Recerca:</i>	Joan Carles Casas i Baroy
<i>Coordinadora de Pràctiques i Inserció Laboral:</i>	Montserrat Rizo i Marcos
<i>Coordinadora de Relacions Internacionals:</i>	Núria Obradors i Aranda
<i>Coordinadora de Formació Contínua:</i>	Marc Vidal i Falguera
<i>Directora del Departament de Teràpia Ocupacional:</i>	Nilda Estrella i Sayag
<i>Director del Departament de Salut Comunitària i Salut Mental:</i>	Àngel Torres i Sancho
<i>Director del Departament de Fisioteràpia:</i>	Sebastià Canamasas i Ibáñez Daniel Jiménez i Hernández (en funcions)
<i>Directora del Departament de Nutrició Humana i Dietètica:</i>	Eva Rovira i Palau
<i>Directora del Departament d'Infermeria:</i>	Pilar Turón i Morera

Professors de les assignatures troncals i obligatòries

<i>Estructura i funció del cos humà:</i>	Josep Molera i Blanch Xavier Quer i Vall Àngel Torres i Sancho Miquel Ylla i Boré
<i>Fonaments d'Infermeria:</i>	Cinta Sadurní i Bassols Fina Danés i Crosas Anna Rovira i Sadurní Elisenda Jaumira i Areñas
<i>Infermeria Comunitària I. Medi Ambient:</i>	Lourdes Albiac i Suñer Sebastià Juncosa i Font Rosa Valcárcel i Gutian
<i>Ciències Psicosocials Aplicades: Legislació i Ètica professional:</i>	Montserrat Moncunill i López Joan Mir i Tubau Fina Danés i Crosas Ester Busquets i Alibés

<i>Infermeria Psicosocial</i>	Adjutori Redorta i Sentias Teresa Lleopart i Coll Pilar Soler i Canudas
<i>Bioestadística:</i>	Joan Carles Casas i Baroy Àngel Torres i Sancho
<i>Història d'Infermeria:</i>	Cinta Sadurní i Bassols
<i>Atencions Bàsiques en Infermeria:</i>	Fina Danés i Crosas Olga Isern i Farrés Elisenda Jaumira i Areñas Teresa Lleopart i Coll
<i>Infermeria Comunitària II. Educació per la Salut:</i>	Montse Valls i Mayans Lourdes Albiac i Suñer M. Carme Raurell i Costa
<i>Infermeria Medicoquirúrgica Adult I:</i>	Montserrat Faro i Basco Teresa Lleopart i Coll Montserrat Lorenzo i Àvila Pilar Soler i Canudas Enric de Caralt i Mestres Amadeu Godayol i Vila Miquel Ylla i Boré Josep Romeu i Anfruns
<i>Infermeria Geriàtrica:</i>	Anna Bonafont i Castillo
<i>Farmacologia:</i>	Àngel Torres i Sancho
<i>Nutrició i Dietètica:</i>	Eva Rovira i Palau
<i>Infermeria Comunitària III:</i>	M. Carme Raurell i Costa Lourdes Albiac i Suñer
<i>Infermeria Medicoquirúrgica Adult II:</i>	Montserrat Lorenzo i Àvila Pilar Soler i Canudas Amadeu Godayol i Vila Josep Pérez i Castanedo
<i>Infermeria Maternoinfantil:</i>	Pilar Turón i Morera Josep Malo i Guillen Rosa Rosean i Vila
<i>Infermeria Psiquiàtrica i de Salut Mental:</i>	Joan López i Carol Jordi Verdaguer i Gorchs
<i>Pràctica Clínica Integrada:</i>	Fina Danés i Crosas Teresa Lleopart i Coll Pilar Turón i Morera
<i>Administració de Serveis d'Infermeria:</i>	Àngels Romeu i Fabré Lluís Enric Florensa i Castañé Oriol Morera i Miralta

Professors de les assignatures optatives:

<i>Antropologia de la Salut:</i>	Rosa Valcárcel i Guitián
<i>Teràpies Complementàries:</i>	Anna Rovira Sadurní

<i>Sexualitat humana:</i>	Fina Danés i Crosas Pilar Turón i Morera Montserrat Faro i Basco Josep Romeu i Anfruns
<i>Atenció d'Infermeria en Situacions de Dolor:</i>	Anna Rovira i Sadurní Montserrat Lorenzo i Àvila
<i>Actuació en situació d'emergències extrahospitalàries:</i>	Elisenda Jaumira i Areñas Pilar Turón i Morera Olga Isern i Farrés
<i>Salut Mental Infantil i Juvenil:</i>	Jordi Folch i Soler Mercè Aragay i Tusell Montse Bordas i Bigas Josep M. Guitart i Serarols Jordi Plans i Parcerises
<i>Psicosociologia de les males notícies: Elaboració de Projectes:</i>	Manel Dionís Comas i Mongay Joan Carles Casas i Baroy
<i>Infermeria en Cures Pal·liatives:</i>	Montserrat Faro i Basco Montserrat Lorenzo i Àvila
<i>Atenció d'Infermeria en les Addiccions i Toxicomanies:</i>	M. Carme Raurell i Costa Jordi Verdaguer i Gorchs

Professionals de serveis:

<i>Cap de Secretaria Acadèmica:</i>	Marisa Costa
<i>Cap de Secretaria:</i>	Maite Parés i Teixidor
<i>Secretàries auxiliars:</i>	Elisabet Ylla i Boré Paquita Tubau i Bartés

Calendari Acadèmic

Començament del curs:

Infermeria

1r curs: 27 de setembre de 2004. Presentació a les 10h.
2n i 3r curs : 20 de setembre de 2004

Nutrició Humana i Dietètica

1r curs: 4 d'octubre del 2004. Presentació a les 10h.
2n curs: 20 de setembre de 2004
3r curs: 4 d'octubre de 2004

Fisioteràpia

1r curs: 4 d'octubre del 2004. Presentacions: Grup A i C a les 10h. Grup B a les 15 h.
2n i 3r curs: 20 de setembre de 2004

Teràpia Ocupacional

1r curs: 4 d'octubre del 2004. Presentació a les 16h.
2n i 3r curs: 20 de setembre de 2004

Exàmens i avaluacions de febrer:

del 7 al 25 de febrer de 2005

Exàmens i avaluacions de juny:

del 6 de juny al 23 de juny de 2005

Exàmens i avaluacions de setembre:

de l'1 al 9 de setembre de 2005

Dies festius:

12 d'octubre de 2004, dimarts
1 de novembre de 2004, dilluns
6 de desembre de 2004, dilluns
8 de desembre de 2004, dimecres
23 d'abril de 2005, dissabte, festa patronal de la UVic
16 de maig de 2005, dilluns, segona pasqua. Festa local
24 de juny de 2005, divendres, sant Joan
5 de juliol de 2005, dimarts, festa major de Vic

Vacances:

Nadal: del 23 de desembre de 2004 al 9 de gener de 2005, ambdós inclosos.
Setmana Santa: del 19 al 28 de març de 2005, ambdós inclosos.

Pont:

11 d'octubre, dilluns
7 de desembre, dimarts
25 de juny, dissabte

Organització dels Ensenyaments

Pla d'Estudis

El Pla d'Estudis d'Infermeria de l'Escola Universitària de Ciències de la Salut ha estat elaborat d'acord amb les directrius generals pròpies d'aquesta titulació establertes en el R.D. 1466/1990 de 26 d'octubre (B.O.E. del 20 de novembre de 1990). Pla d'Estudis aprovat per la Comissió Acadèmica del Consejo de Universidades en data 29 de maig de 2001. Pendent de publicació al BOE.

D'acord amb el Pla d'Estudis, els ensenyaments d'Infermeria s'organitzen en tres cursos en els quals es contemplen cicles teòrics i cicles pràctics. El nombre total de crèdits de la titulació és de 225, distribuïts de la següent manera:

Assignatures troncal:	163
Assignatures obligatòries:	21,5
Assignatures optatives:	18
Crèdits de Lliure Elecció:	22,5

Hi ha assignatures quadrimestrals i anuals. Cada quadrimestre consta de 15 setmanes lectives i un crèdit equival a 10 hores de classe.

Ordenació temporal de l'ensenyament

PRIMER CURS		CA	
Anuals			
Estructura i Funció del Cos Humà (EFCH)		10	
Fonaments d'Infermeria (FI)		15	
Infermeria Comunitària I. Medi Ambient (ICI.MA)		13	
1r Quadrimestre	CA	2n Quadrimestre CA	
Ciències Psicosocials Aplicades (CPA)	6	Infermeria Psicosocial (IPS)	4,5
Legislació i Ètica Professional (LE)	4,5	Atencions Bàsiques d'Infermeria (ABI)	8
Bioestadística (BEs)	4,5		
Història d'Infermeria (H)	4,5		
SEGON CURS		CA	
Anuals			
Infermeria Medicoquirúrgica Adult I (IMQ.AI)		30,5	
Inferm. Comunit. II. Educ. per a la Salut (ICII.EpS)		9	
Infermeria Geriàtrica (IG)		7	
3r Quadrimestre	CA	4t Quadrimestre CA	
Farmacologia (F)	4,5	Nutrició i Dietètica (ND)	4,5

TERCER CURS

Anuals	Crèdits		
Infermeria Medicoquirúrgica Adult II (IMQ.AII)	16		
Infermeria Comunitària III (ICIII)	10		
Infermeria Maternoinfantil (IMI)	15		
Infermeria Psiquiàtrica i de Salut Mental (IPSM)	6		
Pràctica Clínica Integrada (PCI)	5		
5è Quadrimestre	CA	6è Quadrimestre	CA
		Administració dels Serveis d'Infermeria (ASSE)	7

Oferta d'Assignatures Optatives

Les assignatures optatives que l'Escola ofereix per al curs 2004-05 són les següents:

SEGON CURS (crèdits recomanats: 22,5)

3r Quadrimestre	CA	4t Quadrimestre	CA
Teràpies Complementàries (TC)	4,5	Antropologia de la Salut (AS)	4,5
Anglès (A)	4,5	Sexualitat Humana (SH)	4,5
Act. en Sit. d'Emerg. Extrahosp. (ASSEE)	4,5	Atenció d'Inferm. en Situac. de Dolor (AISD)	4,5

TERCER CURS (crèdits recomanats: 18)

5è Quadrimestre	CA	6è Quadrimestre	CA
Aten. d'Inferm. en les Addicc. i Toxicom. (AIAT)	4,5	Elaboració de Projectes (EP)	4,5
Infermeria en Cures Pal·liatives (ICP)	4,5	Psicosociol. de les Males Notícies (PSMN)	4,5
		Salut Mental Infantil i Juvenil (SMIJ)	4,5

Assignatures de lliure elecció d'Universitat

Fonaments Històrics de la Catalunya Contemporània
Història de la Ciència: Ciència, Tecnologia i Societat
Dones en el Segle XXI: Una Visió Interdisciplinària
Aula de Cant Coral I
Curs d'Iniciació al Teatre

Reconeixement de crèdits de lliure elecció

Consulteu el Llibre de l'Estudiant de la Universitat de Vic, apartat de Normatives Acadèmiques.

Convocatòria exàmens febrer 2004/2005 Infermeria

ASSIGNATURA	DIA	HORA	CONV.
Ciències psicosocials aplicades	7,02,05	12	1 ^a
Bioestadística	10,02,05	10	1 ^a
Legislació i ètica professional	14,02,05	9	1 ^a
Història d'infermeria	16,02,05	10	1 ^a
Farmacologia	11,02,05	10	1 ^a
Anglès	15,02,05	16	1 ^a
Teràpies complementàries	17,02,05	12	1 ^a
Actuació en situacions d'emerg. extrahospitalària	24,02,05	12	1 ^a
Infermeria en cures pal.liatives	7,02,05	10	1 ^a
Atenció d'infermeria en les addiccions i toxicomanies	11,02,05	12	1 ^a
Salut mental infantil i juvenil	16,02,05	12	1 ^a

Convocatòria exàmens juny 2004/2005 Infermeria

ASSIGNATURA	DIA	HORA	CONV.
Fonaments d'infermeria	6,06,05	12	1 ^a
Ciències psicosocials aplicades	8,06,05	10	2 ^a
Estructura i funció del cos humà	10,06,05	9	1 ^a
Atencions bàsiques d'infermeria	13,06,05	12	1 ^a
Bioestadística	15,06,05	10	2 ^a
Infermeria psicosocial	17,06,05	10	1 ^a
Infermeria comunitària I. Medi ambient	20,06,05	10	1 ^a
Història d'infermeria	22,02,05	10	2 ^a
Legislació i ètica professional	23,06,05	12	2 ^a
Infermeria medicoquirúrgica adult I	6,06,05	10	1 ^a
Antropologia de la salut	8,06,05	12	1 ^a
Anglès	9,06,05	10	2 ^a
Nutrició i dietètica	10,06,05	10	1 ^a
Actuació en situacions d'emergència hospitalària	13,06,05	12	2 ^a
Infermeria comunitària II. Educació per a la salut	14,06,05	12	1 ^a
Sexualitat humana	16,06,05	10	1 ^a
Farmacologia	17,06,05	12	2 ^a

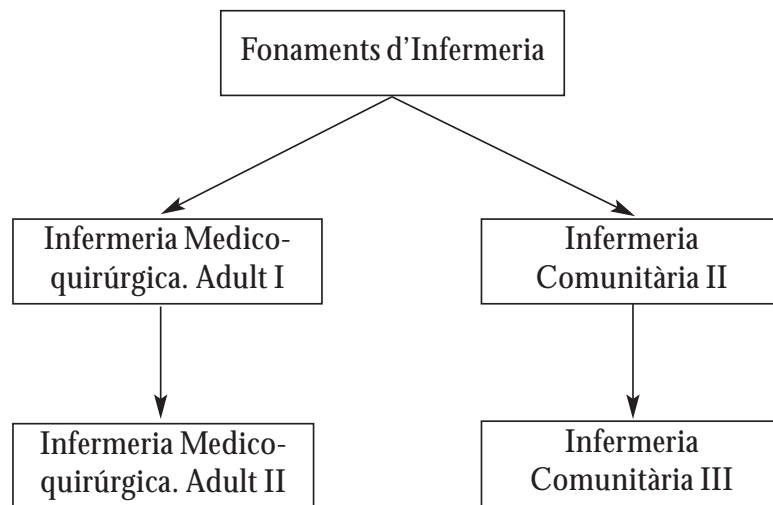
Infermeria geriàtrica	20,06,05	12	1 ^a
Atenció d'infermeria en situacions de dolor	21,06,05	12	1 ^a
Teràpies complementàries	23,06,05	10	2 ^a
Infermeria medicoquirúrgica. Adult II	6,06,05	10	1 ^a
Infermeria en cures pal·liatives	7,06,05	10	2 ^a
Salut mental infantil i juvenil	9,06,05	12	2 ^a
Elaboració de projectes	9,06,05	16	1 ^a
Administració dels serveis d'infermeria	13,06,05	12	1 ^a
Infermeria psiquiàtrica i de salut mental	15,06,05	16	1 ^a
Pràctica clínica integrada	16,06,05	10	1 ^a
Infermeria comunitària III	16,06,05	10	1 ^a
Infermeria maternoinfantil	20,06,05	10	1 ^a
Psicosociologia de les males notícies	22,06,05	17	1 ^a
Atenció d'infermeria en les addiccions i toxicomanies	23,06,05	12	2 ^a

Convocatòria exàmens setembre 2004/2005 Infermeria

ASSIGNATURA	DIA	HORA	CONV.
Infermeria psicosocial	1,09,05	12	2 ^a
Estructura i funció del cos humà	2,09,05	9	2 ^a
Fonaments d'infermeria	5,09,05	12	2 ^a
Atencions bàsiques d'infermeria	7,09,05	12	2 ^a
Infermeria comunitària I. Medi ambient	9,09,05	10	2 ^a
Infermeria geriàtrica	1,09,05	10	2 ^a
Nutrició i dietètica	2,09,05	12	2 ^a
Antropologia de la salut	5,09,05	12	2 ^a
Infermeria medicoquirúrgica Adult I	6,09,05	10	2 ^a
Atenció d'infermeria en situacions de dolor	7,09,05	10	2 ^a
Sexualitat humana	8,09,05	10	2 ^a
Infermeria comunitària II. Educ. per a la salut	9,09,05	10	2 ^a
Elaboració de projectes	1,09,05	10	2 ^a
Pràctica clínica integrada	1,09,05	10	2 ^a
Infermeria maternoinfantil	1,09,05	16	2 ^a
Infermeria psiquiàtrica i de salut mental	5,09,05	10	2 ^a
Infermeria medicoquirúrgica. Adult II	6,09,05	10	2 ^a
Psicosociologia de les males notícies	7,09,05	15	2 ^a
Administració dels serveis d'infermeria	8,09,05	10	2 ^a
Infermeria comunitària III	9,06,05	12	2 ^a

Prerequisits de les assignatures troncal i obligatòries

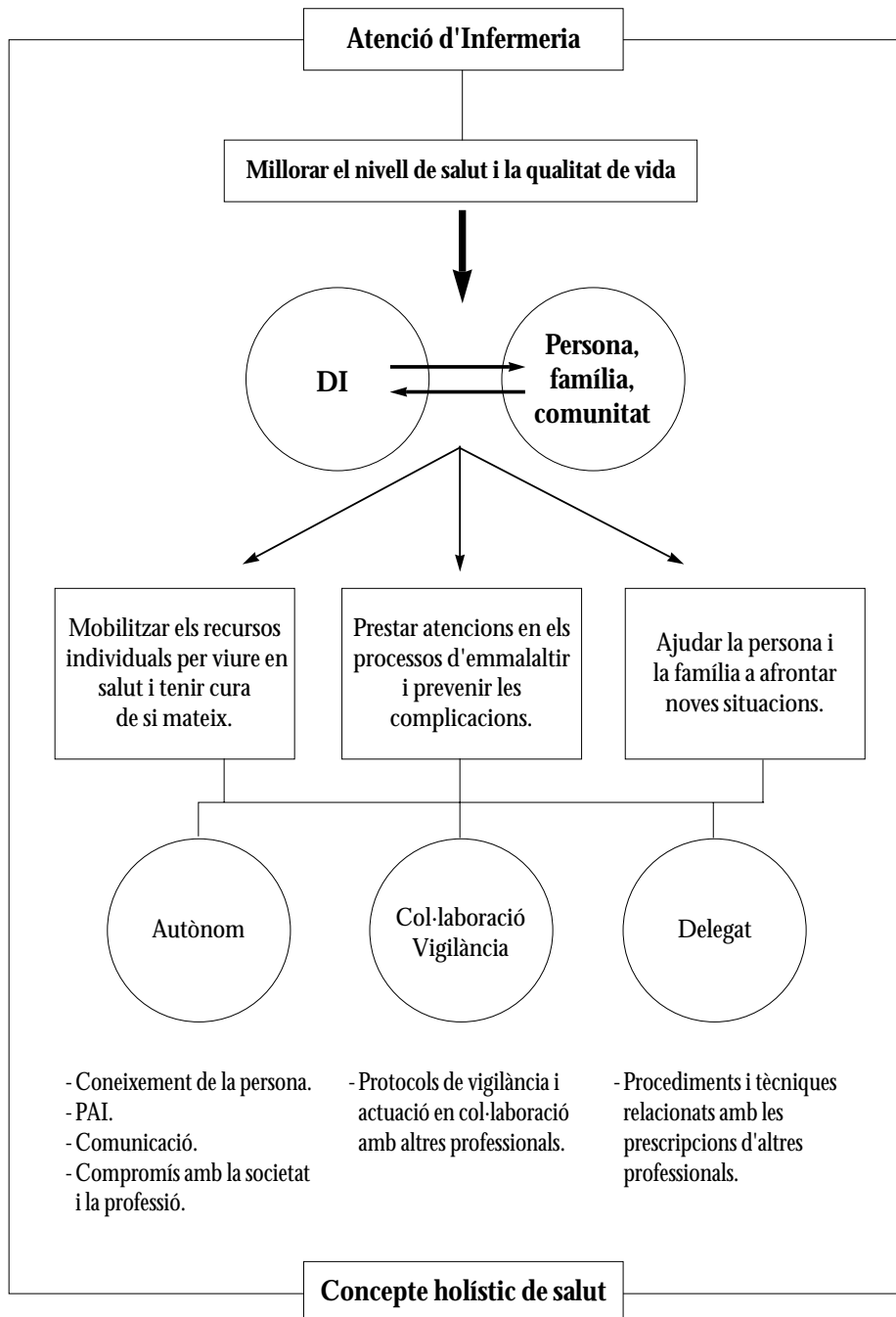
Normativa de Pràctiques

1. L'assistència als tallers, seminaris i pràctiques és obligatòria en un 100 %. A les pràctiques, qualsevol incompliment de l'horari establert suposarà la recuperació d'un dia sencer dins el període de pràctiques en curs o immediatament després d'haver acabat el període, prèvia conformitat amb l'ajudantia de pràctiques i l'Escola.
2. Les absències s'hauran de justificar. Si superen el 10 % de les hores destinades a un període de pràctiques, es valorarà si són motiu d'invalidació del període o bé si només cal recuperar-les.
3. Les possibles absències als centres de pràctiques s'hauran de comunicar amb la màxima antelació al mateix servei on es fan les pràctiques, a l'ajudantia de pràctiques i a l'Escola.
4. Els incompliments d'horaris sense coneixement de l'Escola i del centre de pràctiques o les absències injustificades són motiu d'invalidació del període de pràctiques.
5. En les pràctiques, la relació entre l'estudiant i l'Escola es farà mitjançant l'ajudantia de pràctiques. En els centres de pràctiques les ajudanties de pràctiques seran les responsables de la relació entre l'estudiant i l'Escola.
6. En l'exercici de les pràctiques és obligatori l'ús de l'uniforme oficial de l'Escola, que consta dels següents elements:
  - vestit blanc, segons disseny propi, amb el logotip de la Universitat de Vic brodat a la butxaca superior;
  - jersei blau marí;
  - mitjons blancs;
  - esclops blancs (no de fusta) o mocassins blancs;
  - carnet d'identificació col·locat en un lloc visible.
7. Per tal d'evitar les infeccions iatrogèniques, cal ser estricte amb la higiene personal i portar els cabells recollits, dur les ungles curtes i sense pintar, i no portar joies ni objectes similars i dur el tipus d'indumentària i el calçat adequats a cada cas.

8. Cal mantenir el secret professional sempre i a tot arreu.
9. Convalidació d'un període de pràctiques:
  - 9.1. L'alumne podrà sol·licitar la convalidació d'un període de pràctiques en **una** de les següents assignatures: Infermeria Medicoquirúrgica Adult I, Infermeria Comunitària II, Educació per a la salut, Infermeria Maternoinfantil, Infermeria del Vell, Infermeria i Salut Mental.
  - 9.2. Per presentar la sol·licitud cal complir els següents requisits:
    - a) Treballar en la categoria d'auxiliar de clínica en un centre col·laborador de l'escola.
    - b) Tenir una continuïtat mínima de dos anys en el mateix centre.
10. Per a qualsevol modificació que no sigui prevista a la normativa, caldrà fer una instància amb quinze dies d'antelació, adreçada al professor responsable de l'assignatura.

Objectius generals dels estudis d'Infermeria

Quadre sinòptic d'Atenció d'Infermeria

Objectius generals de 1r curs

- Comprendre els factors biològics, psicològics i sociològics que poden influir en la satisfacció de les necessitats de la persona.
- Analitzar el concepte holístic d'home.
- Analitzar el model de cures d'Infermeria de V. Henderson.
- Apreciar la persona en la seva integritat.
- Comprendre els principis bàsics sobre comunicació funcional.
- Conèixer els principis bàsics sobre la comunicació terapèutica.
- Assegurar una comunicació adequada en cada situació.
- Adquirir actituds facilitadores de la comunicació.
- Aplicar el PAI a una persona sana o amb un grau mínim de dependència partint del model de cures d'Infermeria de V. Henderson.
- Prendre consciència de la utilitat del PAI per administrar cures individualitzades i per desenvolupar el rol autònom.
- Analitzar el procés salut-malaltia.
- Analitzar el concepte d'infermeria.
- Comprendre el marc conceptual de la professió d'infermeria.
- Integrar els conceptes de salut, infermeria i els del marc conceptual dins el model de V. Henderson.
- Veure la utilitat del model com a guia de la nostra pràctica professional.
- Assumir els principis fonamentals de la reflexió ètica.
- Conèixer el marc legislatiu de l'activitat professional.
- Aplicar els principis del mètode científic.

Objectius generals de 2n curs

- Analitzar la independència/dependència en les necessitats fonamentals i la seva interrelació en la persona adulta en situació de malaltia
- Interpretar els trastorns fisiològics més freqüents que alteren la salut i els principis i fonaments del seu tractament.
- Apreciar la persona adulta en la seva integritat durant el procés d'emmalaltir.
- Analitzar les actituds necessàries per establir una relació d'ajuda.
- Assumir la comunicació educativa com un instrument que permet a l'usuari millorar el seu nivell de salut.
- Apreciar la importància de la comunicació en les seves diferents vessants i en tots els camps d'intervenció.
- Aplicar el Procés d'Atenció d'Infermeria a persones amb un nivell de mitjana o màxima dependència, en l'àmbit hospitalari.

- Veure la utilitat del Procés d'Atenció d'Infermeria en el desenvolupament del rol propi d'infermeria.
- Conèixer les funcions de l'equip d'Atenció Primària de Salut.
- Aplicar el mètode científic en el treball comunitari de l'EAP.
- Prendre consciència de la importància de l'actualització i el compromís respecte del desenvolupament de la professió.

Objectius generals de 3r curs

- Analitzar la independència/dependència en les necessitats fonamentals de la persona i la seva interrelació en etapes específiques del seu desenvolupament: nen, adolescent i persona gran.
- Analitzar els fonaments teòrics i els principis bàsics de l'atenció a les necessitats de la parella humana en els aspectes reproductius.
- Analitzar els fonaments teòrics i els principis bàsics de l'atenció a les persones amb alteracions físiques i/o psíquiques al llarg del seu cicle vital i en els diferents nivells d'atenció.
- Valorar la persona en la seva integritat d'acord amb l'etapa de desenvolupament en què es trobi, i sigui quina sigui la seva situació en el procés salut-malaltia.
- Aplicar les tècniques de comunicació funcional, terapèutica i educativa, en els diferents àmbits d'intervenció.
- Analitzar les actituds que dificulten la relació entre les persones ateses i l'equip de salut.
- Acceptar la comunicació com un instrument per millorar el benestar de la persona.
- Aplicar el PAI en el camp intra i extrahospitalari amb agilitat i destresa, en qualsevol etapa del desenvolupament de la persona.
- Valorar el PAI com un instrument de treball que permet desenvolupar l'exercici de la professió.
- Aplicar les funcions d'infermeria a l'individu, la família i la comunitat en els diferents àmbits d'atenció.
- Analitzar les diferents qüestions ètiques que es presenten en el desenvolupament científic, assistencial i social en l'actualitat.
- Integrar els aspectes legals en l'exercici de la professió.
- Valorar l'actualització i el compromís envers el desenvolupament de la professió.
- Appreciar el mètode científic com una eina necessària per a l'actualització professional.
- Conèixer els sistemes de salut i la política sanitària del nostre país.
- Analitzar els elements bàsics de la gestió i l'organització dels Serveis d'Infermeria

Assignatures troncal i obligatòries de 1r curs

Estructura i Funció del Cos Humà

PROFESSORS: Josep MOLERA i BLANCH
Àngel TORRES i SANCHO
Xavier QUER i VALL
Miquel YLLA i BORÉ

Crèdits: 10

Annual.

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Adquireixi uns coneixements bàsics sobre histologia i embriologia.
2. Aprengui i enumeri les diferents parts de l'anatomia de l'individu.
3. Sàpiga quin és el funcionament normal de l'organisme.

CONTINGUTS:

1. Histologia.
  - 1.1. Característiques generals de la cèl·lula. Membrana, citoplasme i nucli.
  - 1.2. Teixit muscular.
  - 1.3. Unitat motriu. To muscular. Acció reflexa.
  - 1.4. Teixit epitelial, sostenidor i conjuntiu.
  - 1.5. Teixit nerviós. La neurona.
2. Immunologia. Estudi bàsic del concepte immunològic.
3. Embriologia.
  - 3.1. Concepte unitari de l'herència.
  - 3.2. Fecundació i fases *a posteriori*.
  - 3.3. Relació entre creixement i organització dels teixits cel·lulars.
  - 3.4. Òrgans, aparells i sistemes.
  - 3.5. Sistemes embriològics: circulatori primitiu, excretor, incretor i nerviós.
  - 3.9. Metameria del tors, extremitats i cefàlica.
  - 3.10. Altres sistemes primitius.
4. L'aparell locomotor.
  - 4.1. Concepte d'aparell locomotor. Anatomia macroscòpica del teixit ossi. Classificació dels ossos segons la seva forma. Accidents ossis més importants. Concepte de periosti.
  - 4.2. L'esquelet humà.
  - 4.3. Articulacions.
  - 4.4. Músculs.
  - 4.5. Extremitat superior: cintura escapular. Avantbraç i mà.
  - 4.6. Extremitat inferior: cintura pelviana i cuixa. Cama i peu.
  - 4.7. Tronc: les vèrtebres, la columna vertebral, l'estèrnum, les costelles i el tòrax en conjunt.
  - 4.8. Cap: el crani. La cara.
5. L'aparell respiratori.
  - 5.1. Generalitats anatòmiques.
  - 5.2. Mecànica respiratòria. Volums i capacitats pulmonars.

- 5.3. Intercanvi de gasos.
- 5.4. Transport de gasos per la sang.
- 5.5. Regulació de la respiració.
- 6. El sistema cardiocirculatori.
  - 6.1. Generalitats anatòmiques.
  - 6.2. La bomba: aspectes mecànics i elèctrics.
  - 6.3. Regulació de la circulació. Pressió i puls.
- 7. Fisiologia sanguínia.
  - 7.1. Generalitats anatòmiques.
  - 7.2. Funcions de la sang. Hematies, leucòcits i plaquetes. La melsa.
  - 7.3. Proteïnes plasmàtiques.
  - 7.4. Coagulació de la sang.
  - 7.5. Metabolisme del ferro.
- 8. L'aparell digestiu.
  - 8.1. Generalitats anatòmiques.
  - 8.2. La coordinació fisiològica de les activitats d'aquest aparell.
  - 8.3. Masticació. Deglució. Motilitat de la boca i l'esòfag.
  - 8.4. Digestió salival. Funcions de la saliva i regulació secretòria.
  - 8.5. Característiques funcionals de la digestió a l'estómac.
  - 8.6. Característiques funcionals de la digestió intestinal.
  - 8.7. Estructura funcional del fetge i la vesícula biliar.
  - 8.8. El pàncrees en la digestió.
  - 8.8. Trànsit i absorció intestinal. Defecació.
- 9. El ronyó i les vies urinàries.
  - 9.1. Generalitats anatòmiques.
  - 9.2. Funcions del ronyó.
  - 9.3. Mecanismes de filtració, reabsorció i secreció en la formació d'orina.
  - 9.4. Activitat osmòtica del ronyó.
  - 9.5. Funcions del ronyó en la regulació de l'equilibri acidobàsic.
  - 9.6. La micció.
- 10. L'aparell genital.
  - 10.1. Generalitats anatòmiques de l'aparell genital masculí.
  - 10.2. Funcions d'aquest aparell.
  - 10.3. Generalitats anatòmiques de l'aparell genital femení.
  - 10.4. Funcions d'aquest aparell.
  - 10.5. Glàndules mamàries.
- 11. El sistema nerviós.
  - 11.1. Generalitats anatòmiques.
  - 11.2. Organització dels centres nerviosos.
  - 11.3. Reflexos somàtics de la medulla espinal.
  - 11.4. Escorça motora primària i sistema piramidal.
  - 11.5. Sistema extrapiramidal.
  - 11.6. Funcions del cerebel.
  - 11.7. Sistema nerviós vegetatiu.
  - 11.8. Termoregulació.
  - 11.9. Reflexos condicionats.
- 12. El sistema endocrí.
  - 12.1. Medi intern. Líquids i compartiments de l'organisme. Homeostasi.

- 12.2. Electròlits.
- 12.3. Aigua i osmolaritat dels líquids de l'organisme.
- 12.4. Regulació de l'equilibri àcido-bàsic.
- 12.5. Principis fonamentals d'endocrinologia. Hormones.
- 12.6. Generalitats anatòmiques de les glàndules endocrines.
- 12.7. Hipòfisi. Adenohipòfisi. Neurohipòfisi.
- 12.8. Tiroides. Paratiroides. Càpsules suprarenals.
- 12.9. Pàncrees. Regulació de la glicèmia.
- 12.10. Funcions endocrines de les gònades masculines.
- 12.11. Funcions endocrines de les gònades femenines.
- 13. Propietats de la matèria.
  - 13.1. La mesura: sistemes d'unitats i relacions entre ells.
  - 13.2. Estats de la matèria.
- 14. Bioelements.
  - 14.1. Tipus i funcions.
- 15. Biomolècules.
  - 15.1. Aigua i dissolucions: propietats.
  - 15.2. Glúcids: classificació i estructura.
  - 15.3. Lípids: classificació i estructura.
  - 15.4. Proteïnes: classificació i estructura.
  - 15.5. Àcids nucleics: classificació i estructura.
  - 15.6. Enzims: classificació, estructura i propietats.
  - 15.7. Vitamines i hormones: classificació i estructura.
- 16. Metabolisme.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es farà d'acord amb els següents criteris:

- Una prova objectiva alliberadora, que s'haurà de superar amb una puntuació igual o superior a 5. En cas de no arribar-hi, es passarà a la convocatòria de juny .En aquesta convocatòria s'aprovarà amb una puntuació igual o superior a 5.
- En la convocatòria de setembre caldrà examinar-se de tots els continguts de l'assignatura i s'aprovarà a partir de la mateixa puntuació que en la convocatòria de juny.
- Els criteris que estableixin els professors pel que fa a l'assistència a classe, participació activa, segons objectius, observació sistemàtica, treballs, etc.

BIBLIOGRAFIA:

- Calvo, S. *Bioquímica en Enfermería*. Barcelona: Salvat, 1990.
- Castello, A. *El Cuerpo Humano*. Barcelona: Gasso, 1976.
- C. M. R. L. *Fisiología Humana. Texto Programado*. Mèxic: Limusa-Wiley, 1971.
- Lehninger. *Principios de bioquímica*. 2a ed. Barcelona: Omega, 1993.
- Lozano, *Bioquímica para ciencias de la salud*. Madrid: McGraw-Hill Interamericana, 1995.
- McMinn, R.M.; Hutchings, R.T. *Gran Atlas de Anatomía Humana*. Barcelona: Océano, 1983.
- Netter Frank. *Colección Ciba de Ilustraciones Médicas*. Barcelona: Salvat, 1985.
- Sobotta Becher. *Atlas de Anatomía Humana*. Barcelona: Toray Masson.
- Spalteholz, W. *Atlas de Anatomía Humana*. Barcelona: Labor, 1975.
- Vega Sala, A. *Síntesis de la Anatomía Humana*. Barcelona: Jims, 1974.
- Vegosky, A.; Wahite, C.A. *Introducción Programada a la Genética humana*. Madrid: Alhambra, 1980.
- Wright. *Fisiología Aplicada*. Barcelona: Marín, 1965.

Fonaments d'Infermeria

PROFESSORES: Fina DANÉS i CROSAS
Elisenda JAUMIRA i AREÑAS
Anna ROVIRA i SADURNÍ
M. Cinta SADURNÍ i BASSOLS

Crèdits: 15.

Annual

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Conegui el marc conceptual de la professió d'infermeria.
2. S'introdueixi en el model de cures d'infermeria de Virginia Henderson per valorar les necessitats de l'ésser humà i elaborar les pautes que permetran ajudar l'individu, la família i/o la comunitat a mantenir-se en equilibri amb el seu entorn.
3. Sàpiga aplicar el procés d'atenció d'infermeria a l'hora de portar a terme les atencions fonamentals d'infermeria que afavoriran la independència de l'individu.

CONTINGUTS:

Cicle teòric

1. Marc conceptual d'infermeria: objectiu, funcions, rols i camps d'actuació
2. Models de cures d'infermeria
3. Model de cures d'infermeria de Virginia Henderson:
  - 3.1. Conceptes: persona, salut, entorn i cures d'infermeria: Callista Roy, Dorothea Orem i Martha Rogers.
  - 3.2. Procés d'Atenció d'Infermeria (PAI):
    - 3.2.1. Definició.
    - 3.2.2. Justificació.
    - 3.2.3. Fases del PAI.
  - 3.3. La Comunicació: un component important en el desenvolupament dels rols professionals.
    - 3.3.1. Concepte.
    - 3.3.2. Tipus de comunicació: verbal i no verbal.
  - 3.4. Anàlisi de les 14 Necessitats fonamentals de V. Henderson, en una persona independent: Introducció, factors que influencien en la satisfacció de cada necessitat, manifestacions d'independència, interaccions i intervencions d'infermeria per mantenir la independència.
  - 3.5. Dependència: manifestacions de dependència i problemes de dependència.
4. Seminaris pràctics de:

Procediments: Rentat de mans higiènic, col·locació de guants estèrils, manipulació de material net i estèril, valoració de constants vitals, ensenyar a fer respiracions profundes i a tossir de manera eficaç, utilització d'espírometres d'incentiu, sondatge rectal, administració d'ènemes, valoració i extracció d'un fecaloma, control de diüresi, recollida de mostres d'orina, lectura de tires reactives en orina, col·locació d'orinal pla, ampolla recol·lectora d'orina, col·lectors d'orina, recollida de mostres (femta, orina a través de micció lliure i en un usuari sondat, orina de 24 hores), higiene d'un malalt enllitat, mobilitzacions, realització de llits, administració i manipulació de medicació (oral, nasal, òtica, oftàlmica, tòpica, parenteral, subcutània i intradèrmica).

Exercicis metodològics de la segona i tercera etapes del P.A.I. i d'aplicació d'aquestes dues etapes a partir de situacions clíniques.

Cicle pràctic:

1. Els estudiants realitzaran un període de pràctiques en un dels centres assistencials que tregui conveni amb l'EUCS.
2. Els estudiants hauran de:
  - 2.1. Realitzar una entrevista a un usuari.
  - 2.2. Dissenyar un pla de cures a partir d'una entrevista que s'entregarà a classe.

AVALUACIÓ:

L'avaluació del cicle teòric es farà d'acord amb els següents criteris:

1. Proves objectives. La primera es realitzarà el mes de febrer i se superà amb una puntuació igual o superior a 6. En cas de no arribar-hi, l'estudiant s'haurà d'examinar de tota l'assignatura pel juny. Si tampoc s'aprova, es passarà a les següents convocatòries i s'haurà d'examinar de tota l'assignatura. En les convocatòries de juny i setembre els exàmens se superaran amb una puntuació igual o superior a 5.
2. Assistència i participació en els seminaris de l'assignatura.
3. Els criteris que estableixin el/s professor/s (assistència a classe, participació activa, anàlisi de situacions, observació sistemàtica, treballs...)

L'avaluació del cicle pràctic es realitza a partir de:

1. La valoració de pràctiques feta conjuntament entre l'equip d'infermeria del servei i el professor que les ha dirigit. Aquesta nota representa un 25% de la qualificació total del cicle pràctic.
2. La realització d'una entrevista i el disseny d'una planificació de cures d'infermeria, representen un 25% de la qualificació total del cicle pràctic.

El contingut teòric de l'assignatura fa mitjana en un 50% amb l'avaluació del cicle pràctic.

El professor responsable de l'assignatura es reserva el dret de poder fer repetir el cicle pràctic si el teòric no està aprovat.

BIBLIOGRAFIA:

- Alfaro, R. *Aplicación del proceso enfermero. Guía paso a paso*. Barcelona: Springer-Verlag, 1999.
- Col·lecció *Nursing photobook*. Barcelona: Doyma.
- Fernández, C.; Novel, G. *El proceso de Atención de Enfermería*. Barcelona: Masson-Salvat. Enfermería, 1993.
- Henderson, V. *Principios básicos de los cuidados de enfermería*. Ginebra: Consejo Internacional de Enfermeras, 1971.
- Henderson, V. *La naturaleza de la enfermería. Una definición y sus repercusiones en la práctica, la investigación*. Madrid: McGraw-Hill, 1994
- Kozier, B.; Erb, G.; Olivieri, R. *Fundamentos de enfermería. Conceptos, procesos y práctica*. Madrid: McGraw-Hill Interamericana, 1999.
- Riopelle, L.; Grondin, L.; Phaneuf, M. *Cuidados de enfermería: un modelo centrado en las necesidades de la persona*. Madrid: Interamericana - McGraw-Hill, 1993.
- Kérouac, S. *El pensamiento enfermo*. Barcelona: Masson, 1996.
- Kershaw, B. i Salvatge, J. *Modelos de Enfermería*. Barcelona: Rol, 1989.
- Riehl-Sisca, J. *Modelos Conceptuales de enfermería*. Barcelona: Doyma, 1992.
- Weslwy Ruby, L. *Teorías y modelos de enfermería*. Mèxic: McGraw-Hill Interamericana, 1997.

Infermeria Comunitària I. Medi Ambient

PROFESSORS: Lourdes ALBIAC i SUÑER
Rosa VALCÁRCEL i GUITIAN
Sebastià JUNCOSA i FONT

Crèdits: 13
Anual

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Compregui els principis de la salut comunitària, les seves funcions i el seu àmbit d'actuació.
2. Conegui els diferents components de l'entorn (medi ambient natural físic, biològic, modificat i construït, socioeconòmic i cultural) i com influeixen en la salut.
3. Relacioni els determinants de la salut amb el procés salut-malaltia.
4. Reconegui l'epidemiologia com a ciència auxiliar en la infermeria comunitària.
5. Identifiqui, calculi i interpreti els principals valors d'aplicació en epidemiologia.
6. Conegui els factors de risc d'alguns dels problemes de salut més prevalents en la comunitat i les seves mesures preventives.
7. Compregui les bases teòriques de l'estudi del nivell de salut de la comunitat com a base del treball comunitari de l'equip de salut.
8. Apliqui el concepte de salut comunitària en una realitat propera.

CONTINGUTS:

1. Coneixement dels fonaments de la Salut Comunitària.
  - 1.1. Salut i malaltia. Concepte i definicions
  - 1.2. Determinants de salut.
  - 1.3. Estils de vida
  - 1.4. Atenció de salut. Nivells d'atenció sanitària
  - 1.5. Concepte de Salut Pública i Comunitària.
  - 1.6. Atenció Primària de Salut: filosofia i fonaments
2. Coneixement dels factors ambientals i la seva influència en el procés salut-malaltia.
  - 2.1. Ecologia humana i salut
  - 2.2. Coneixement dels factors del medi ambient natural físic: l'atmosfera: l'aigua, el sòl i els seus contaminants.
  - 2.3. Coneixement del medi ambient natural biològic: microbiologia
    - 2.3.1. Generalitats
    - 2.3.2. Bacteriologia.
    - 2.3.3. Virologia
    - 2.3.4. Parasitologia
  - 2.4. Coneixement del medi ambient modificat o construït:
    - 2.4.1. Contaminació per residus sòlids (gestió dels residus sanitaris).
    - 2.4.2. Contaminació física: per radiacions, acústica.
  - 2.5. Coneixement del medi ambient socioeconòmic i cultural:
    - 2.5.1. Estudi de les poblacions: demografia bàsica
      - 2.5.2. Socioantropologia:
        - 2.5.2.1. Introducció: conceptes bàsics. Àmbit d'estudi. Objecte d'estudi.

- 2.5.2.2. Cultura i societat. Teories sobre la cultura.
- 2.5.2.3. Sistemes socials: el parentiu.
- 2.5.2.4. Matrimoni (la parella)
- 2.5.2.5. Família i variabilitat: definicions, tipus de família.
- 2.5.2.6. Antropologia i salut: salut i malaltia, vellesa, la mort, salut de la marginació.

3. Atenció Primària Orientada a la Comunitat.

4. Epidemiologia.

4.1. Mètode epidemiològic:

- 4.1.1. Objecte i usos de l'epidemiologia. La seqüència del raonament epidemiològic.
- 4.1.2. Tipus de mesura. Taxes de mortalitat. Taxes de morbiditat.
- 4.1.3. Mesura de la morbiditat. Incidència i prevalença.
- 4.1.4. Estandardització de taxes. Mètode directe. Mètode indirecte.
- 4.1.5. Tipus d'estudis epidemiològics: observacionals i experimentals, transversals, cohorts i casos control. Metodologia, avantatges i inconvenients.
- 4.1.6. Inferències dels estudis epidemiològics. Anàlisi dels resultats.
- 4.1.7. Epidemiologia i prevenció. Concepte de risc i factors de risc. Mesura del risc.
- 4.1.8. El cribratge comunitari. Diagnòstic precoç de les malalties.
- 4.1.9. Qualitat de la mesura: validesa i reproductibilitats.
- 4.1.10. Vigilància epidemiològica: concepte i aplicacions.
- 4.1.11. Epidemiologia i avaluació en l'àmbit de les ciències de la salut.

4.2. Epidemiologia descriptiva.

- 4.2.1. Base per a l'estudi de les malalties: Història natural de la malaltia. Triada ecològica. Cadena Epidemiològica.
- 4.2.2. Bases generals de la medicina preventiva de les malalties transmissibles. Immunologia.
- 4.2.3. Epidemiologia de malalties prevalents

5. Treball pràctic

AVALUACIÓ:

- L'avaluació es farà a partir de dues proves parcials durant el curs (la darrera prova coincidirà amb la convocatòria ordinària de juny).
- Les proves tindran un valor del 80% de la nota final. El 20% restant s'obtindrà a partir de seminaris, treballs individuals i treballs de grup, participació i assistència a classe.
- Els estudiants que no aprovin tota l'assignatura pel juny els quedaran suspesos tots els continguts i caldrà que es presentin en la convocatòria de setembre. Si tampoc s'aprova en aquesta convocatòria, es passarà a les següents convocatòries en les mateixes condicions exposades anteriorment.

BIBLIOGRAFIA:

- Alfonso, M.T. *Enfermería comunitaria I*. Sèrie «Manuales de enfermería». Barcelona: Ediciones Científicas y Técnicas, Masson Salvat, 1992.
- Caja, C. *Enfermería comunitaria III*. Sèrie «Manuales de enfermería». Barcelona: Ediciones Científicas y Técnicas, Masson Salvat, 1993.
- Frías Osuna, A. *Salud Pública y educación para la salud*. Barcelona: Masson, 2000.
- Frías Osuna, A. *Enfermería comunitaria*. Barcelona: Masson, 2000.
- Giddens, A. *Sociología*. Madrid: Alianza Editorial, 1993.
- Granero, X. i altres *Antropología i salut*. Barcelona: Fundació Caixa de Pensions, 1984.
- Icart Isern *Enfermería Comunitaria II. Epidemiología. Máster de Enfermería*. Sèrie «Manuales de enfermería». Barcelona: Masson-Salvat, 1997.

- Lilienfeld, A. i Lilienfeld, D. *Fundamentos de epidemiología*. Argentina: Fondo Educativo Iberoamericano, 1986.
- Mac Mahon Pugh. *Epidemiología*. Mèxic: La Prensa Médica Mexicana.
- Muñoz Mansilla, J. *Enfermería en Atención Primaria de Salud. Actualizaciones en enfermería*. Madrid: Olalla-Funden, 1996.
- Martín Zurro, A. i Cano Pérez, J.F. *Manual de Atención Primaria*. 4a ed. Madrid: Hancourt- Brace, 1999.
- OMS. *Nuevas tendencias de educación sanitaria en la atención primaria de salud*. Ginebra. Sèrie «Informes Tècnics», n. 690, 1984.
- Paret, H. *Introducció a la salut comunitària*. Vic: Eumo Editorial, 1990
- Piedrola Gil i altres *Medicina preventiva i salut pública*. 9a ed. Barcelona: Salvat, 1991.
- Pumarola, A. *Microbiología y parasitología médica*. Barcelona: Masson-Salvat, 1995.
- Sánchez Moreno, A. i altres *Enfermería comunitaria 1: concepto de salud y factores que la condicionan*. Madrid: McGraw-Hill / Interamericana, 2000.
- Sánchez Moreno, A. i altres *Enfermería comunitaria 2: epidemiología y enfermería*. Madrid: McGraw-Hill/Interamericana, 2000
- Sánchez Moreno, A. i altres *Enfermería comunitaria 3: Actuación de enfermería comunitaria. Sistemas y programas de salud*. Madrid: McGraw-Hill / Interamericana, 2000
- San Martín, H. *Salud comunitaria: Teoría y práctica*. Madrid: Díaz de Santos, 1984.
- Vaquero Puerta, J.L. *Salud Pública*. Madrid: Pirámide, 1986.

Ciències Psicosocials Aplicades

PROFESSORA: Montserrat MONCUNILL i LÓPEZ

Crèdits: 6

Quadrimestre: 1 r

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Adquireixi coneixements sobre conceptes bàsics en psicologia humana.
2. Compregui la dinàmica de la personalitat com a resultat dels factors psicològics, biològics i socioculturals.
3. Conegui l'individu en la relació social.
4. Identifiqui els mecanismes d'aprenentatge en el desenvolupament de la conducta humana i les bases teòriques que expliquen l'evolució vital de les persones, i les característiques pròpies de les diferents etapes d'aquesta evolució.
5. Desenvolupi una actitud psicològica per a la comprensió de l'individu sa i malalt.
6. Disposi dels elements necessaris per analitzar i establir relacions enriquidores i saludables amb l'entorn.

CONTINGUTS:

1. Concepte de normalitat.
  - 1.1. La "patologia" normal.
  - 1.2. La "normalitat" patològica.
  - 1.3. Definicions de salut mental.
2. Psicologia general. Perspectives actuals: models i aplicacions.
  - 2.1. Model Conductista.
    - 2.1.1. Conductisme Clàsic.
    - 2.1.2. Conductisme Operant.
      - 2.1.2.1. Reforçament.
      - 2.1.2.2. Reforç positiu
      - 2.1.2.3. Reforç negatiu
      - 2.1.2.4. Càstig.
    - 2.1.3. Teràpia de la conducta.
  - 2.2. Model Humanista.
    - 2.2.1. Principis del model humanista.
    - 2.2.2. Estructura de la personalitat. C. Rogers.
    - 2.2.3. Bases psicològiques de les relacions interpersonals.
    - 2.2.4. Motivacions. Maslow
  - 2.3. Model Psicoanalític.
    - 2.3.1. Realitat psíquica. Realitat interna, realitat externa.
    - 2.3.2. Primera i Segona Tòpica.
    - 2.3.3. El Jo i els mecanismes de defensa.
    - 2.3.4. Teoria de les pulsions.
    - 2.3.5. Desenvolupament de la personalitat.
    - 2.3.6. Transferència i contratransferència.
  - 2.4. Model Sistèmic.
    - 2.4.1. Aportacions del model sistèmic.

- 2.4.2. Principis del model sistèmic.
- 2.4.3. Teoria dels sistemes.
  - 2.4.3.1. Sistemes oberts.
  - 2.4.3.2. Sistemes tancats.
- 3. Psicologia de la salut:
  - 3.1. El cos com a expressió.
    - 3.1.1. El llenguatge del cos.
    - 3.1.2. El procés d'emmalaltir: mecanismes que hi intervenen.
  - 3.2. L'autoestima.
    - 3.2.1. Constitució del narcisisme.
    - 3.2.2. Con és forma.
    - 3.2.3. Alta-baixa autoestima.
    - 3.2.4. Narcisisme ben constituït. Estructural.
  - 3.3. L'estructura psíquica.
    - 3.3.1. Concepte d'estructura.
    - 3.3.2. Diferents estructures psíquiques.
- 4. Psicologia evolutiva: característiques psicològiques del desenvolupament al llarg del cicle vital (desenvolupament psicomotriu, cognitiu, llenguatge i personalitat).
  - 4.1. De la concepció al naixement.
  - 4.2. La primera infància. Primer any de vida.
  - 4.3. La primera infància. Segon any de vida.
  - 4.4. Els anys preescolars. Dels 2 als 6 anys.
  - 4.5. La infància intermèdia. Dels 6 als 12
  - 4.6. Adolescència. Dels 12 als 16.
  - 4.7. Adolescència. Dels 16 als 20.
  - 4.8. Adult-jove. Dels 20 als 30.
  - 4.9. Maduresa. Dels 30 als 65.
  - 4.10. Vellesa. Dels 65 endavant.
- 5. Psicologia Social.
  - 5.1. Pensament i creences en el camp clínic.
  - 5.2. Influències socials.
  - 5.3. El grup. Influències grupals.
  - 5.4. Característiques dels petits grups.
  - 5.5. La conducta en presència de persones.
  - 5.6. Relacions socials: agressivitat, altruisme, atracció.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es farà d'acord amb els següents criteris:

- Treballs, comentaris clínics, seminaris i lectures obligatòries que caldrà presentar en els terminis establerts pel professor.
- Prova escrita en finalitzar l'assignatura.
- Treball pràctic de psicologia evolutiva.
- Criteris establerts pel professor pel que fa a: assistència, participació activa i lectures.

BIBLIOGRAFIA:

Ajuriaguerra, *Manual de psiquiatria infantil*. Barcelona: Toray-Massons, 1977.
 Bergeret, J. *Psicologia patològica*. Barcelona: Masson.

- Bermejo, J.C. *Apuntes de relación de ayuda*. Madrid: Cuadernos del Centro de Humanización de la Saud, 1996.
- Chaplin, J.; Krawiwc, T.S. *Psicología: Sistemas y teorías*. Mèxic: Nueva editorial Interamericana.
- Daco, P. *Introducción al psicoanálisis*. Daimon
- Fora, D. *La comunicación no verbal*. Madrid: Alianza Editorial, 1976
- Freud, S. *Introducción al psicoanálisi*. Barcelona: Edicions 62, 1986.
- Hesnard, A. *La obra de Freud*. Mèxic: Fondo de Cultura Económica.
- Latorres, J.M. *Ciencias Psicosociales Aplicadas*. Madrid: Síntesis, 1995.
- Mann, L. *Elementos de psicología social*. Mèxic: Limusa, 1992.
- Osterrieth, P. *Psicología infantil*. Madrid: Morata.
- Rogers; C.R. *Psicología centrada en el cliente*. Barcelona: Paidós, 1982.
- Schneider, P.B. *Psicología aplicada a la práctica médica*. Barcelona: Paidós.
- Whaley, D. Malott, R. *Psicología del comortamiento*. Barcelona: Fontanella, 1978.

Legislació i Ètica Professional

PROFESSORS: Fina DANÉS i CROSAS
Joan MIR i TUBAU
Ester BUSQUETS I ALIBÉS
Adjutori REDORTA i SENTIAS

Crèdits: 4,5

Quadrimestre: 1r

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Conegui els aspectes jurídics relacionats amb la professió.
2. Entengui el sentit i l'abast de la reflexió ètica en l'àmbit d'infermeria.
3. Conegui i assumeixi els valors i actituds que configuren la professió d'infermer/a.
4. Identifiqui i analitzi les qüestions ètiques que es plantegen en infermeria i sàpiga donar respostes fonamentades.
5. S'iniciï en la reflexió i en la metodologia pròpia de la bioètica.

CONTINGUTS:

1. Legislació:

1.1. La norma jurídica:

1.1.1. Concepte.

1.1.2. Vigència i publicitat.

1.2. La Constitució Espanyola:

1.2.1. Concepte.

1.2.2. Principis bàsics que conté.

1.2.3. Organització política de l'Estat i la divisió de poders (el Govern i Les Corts).

1.3. L'Estatut d'Autonomia de Catalunya:

1.3.1. Principis informadors.

1.3.2. Organització política i territorial de Catalunya.

1.3.3. Competències de la Generalitat.

1.4. El Dret Civil:

1.4.1. Concepte i contingut del Dret Civil.

1.4.2. Veïnatge civil català i el Dret Civil propi de Catalunya.

1.4.3. La persona: del naixement a la defunció.

1.5. El Dret Penal:

1.5.1. Delictes: concepte, elements, participació i circumstàncies modificatives.

1.5.2. Responsabilitats penal i civil derivades del delicte. Relació de causalitat i legitimació.

1.5.3. Responsabilitat civil.

1.5.4. Les penes: classificació i durada. Aplicació i compliment.

1.5.5. Drets del detingut.

1.5.6. Delictes que atempten contra la vida, la salut i la integritat física.

1.5.7. La imprudència professional en els delictes contra la vida, la salut i la integritat física.

1.5.8. Delictes contra la salut pública i el medi ambient.

1.5.9. Intrusisme professional: fonamentació i penalització.

1.6. Legislació a l'entorn de la pràctica de la professió:

- 1.6.1. La denúncia d'actes i situacions delictives.
- 1.6.2. Els informes judicials: motivació i tramitació.
- 1.6.3. L'alta "voluntària".
- 1.7. Legislació laboral i de la Seguretat Social:
  - 1.7.1. L'empresa: empresa individual, empresa col·lectiva. Societats mercantils, cooperatives, civils, etc.
  - 1.7.2. L'Estatut del treballador: la contractació i els drets i deures dels treballadors.
  - 1.7.3. Legislació de la Seguretat Social i prestacions.
- 2. Ètica
  - 2.1. Antropologia:
    - 2.1.1. L'home: un ésser pluridimensional.
    - 2.1.2. La dimensió ètica de la persona humana.
    - 2.1.3. Els drets humans.
  - 2.2. Conceptes generals d'ètica:
    - 2.2.1. Moral i ètica.
    - 2.2.2. Valors morals, normes morals i consciència moral.
    - 2.2.3. Ètica aplicada.
  - 2.3. Deontologia:
    - 2.3.1. Deontologia i ètica professional.
    - 2.3.2. Codis deontològics.
    - 2.3.3. L'excel·lència professional.
    - 2.3.4. Ètica i dret.
  - 2.4. La bioètica:
    - 2.4.1. De l'ètica mèdica a la bioètica.
    - 2.4.2. Naturalesa i objectius de la bioètica.
    - 2.4.3. Criteris i metodologies per a prendre decisions.
    - 2.4.4. Comitès de bioètica.
  - 2.5. Els drets dels malalts.
    - 2.5.1. El malalt: subjecte de drets i deures.
    - 2.5.2. Cartes de drets i deures dels malalts.
- Seminari 1: Fonamentació.
- 2.6. El dret a la informació i al consentiment informat:
  - 2.6.1. Dret a la informació: fonamentació i aplicacions.
  - 2.6.2. Avaluació de la capacitat.
  - 2.6.3. El consentiment informat: un procés.
  - 2.6.4. Els formularis de consentiment informat.
- 2.7. Anàlisi d'un cas clínic.
- 2.8. El secret professional.
  - 2.8.1. Intimitat, confidencialitat i secret professional.
  - 2.8.2. Secret professional: definició, fonament, abst i límits.
  - 2.8.3. Aspectes ètics; regulació deontològica i jurídica.
  - 2.8.4. Dificultats actuals en la protecció de la intimitat i la confidencialitat.
- 2.9. Final de la vida.
  - 2.9.1. Morir, avui.
  - 2.9.2. Aspectes ètics de les intervencions en el final de la vida: aferrissament terapèutic, eutanàsia, suïcidi assistit i cures pal·liatives.
  - 2.9.3. Documents de voluntats anticipades.
- 2.10. Anàlisi d'un cas clínic.

2.11. Investigació en éssers humans.

2.11.1. Problemes ètics a l'entorn de la investigació en éssers humans.

2.11.2. Criteris ètics per a la investigació.

2.11.3. La investigació en animals.: el debat sobre els "drets dels animals".

Seminari 2: La relació sanitària.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es farà d'acord amb els següents criteris:

- Examen: 50 preguntes tipus test (80% de la nota). Per aprovar aquest examen s'han de respondre correctament 34 preguntes (les respostes errònies no descompten).
- Nota global del controls dels seminaris (20% de la nota). Aquest 20% no es sumarà si no s'aprova l'examen tipus test.

BIBLIOGRAFIA:

Aranguren, J.L. *Ética*. Madrid: Alianza Universidad, 1983.

Ariès, Ph. *La muerte en occidente*. Barcelona: Argos Vergara, 1982.

Beauchamp, T.L. i Childress, J.F. *Principios de ética biomédica*. Barcelona: Masson, 1999.

Casado M. (ed.). *Materiales de bioética y derecho*. Barcelona: Cedecs, 1996.

Couceiro (ed). *Bioética para clínicos*. Madrid: Triacastela, 1999.

Diversos *Ética y legislación en enfermería*. Madrid: McGraw-Hill, 1997.

Feito Grande, L. (ed). *Ética profesional de la enfermería*. Madrid: PPC, 2000.

Fernández Hierro, J.M. *Responsabilidad civil médico-sanitaria*. Pamplona: Aranzadi, 1984.

Gracia, D. *Fundamentos de bioética*. Madrid: Eudema (Ediciones de la Universidad Complutense), 1989.

Gracia, D. *Procedimientos de decisión en ética clínica*. Madrid: Eudema, 1991.

Jiménez Orantes, M. *Legislación/derecho sanitario. Introducción al Derecho*. Barcelona: Jims, 1993.

Lain Entralgo, P. *Antropología médica*. Barcelona: Salvat. 1984

Martínez-Calcerrada; Gómez, L. *La responsabilidad civil médico-sanitaria*. Madrid: Editorial Tecnos, 1992.

Simón, P. *El consentimiento informado*. Madrid: Triacastela, 2000

Torralla Roselló, F. *Antropología del cuidar*. Barcelona: Fundación Mapfre Medicina, 1998

Thomasma, D.C. i Kushner, T.H. *De la vida a la muerte, Ciencia y Bioética*. Madrid: Cambridge University Press, 1999.

Dossier de textos sobre bioètica.

Edicions publicades referents a la Constitució Espanyola i a l'Estatut d'Autonomia de Catalunya.

Infermeria Psicosocial

PROFESSORES: Teresa LLEOPART i COLL
Pilar SOLER i CANUDAS

Crèdits: 4'5

Quadrimestre: 2on

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Conegui les etapes i elements del procés d'autoconeixment com a base d'una relació saludable amb un mateix i amb els altres.
2. Adquireixi tècniques per desenvolupar els recursos personals.
3. Disposi d'elements d'anàlisi en la relació infermera-pacient.
4. Adopti actituds de Relació d'Ajuda.
5. Millori l'estil relacional i d'ajuda a partir de l'estudi i de l'anàlisi de casos.
6. Analitzi els aspectes psicològics i socioculturals que influeixen en el procés d'emmalaltir i l'hospitalització.
7. Analitzi de quina manera la persona/família percep i afronta el procés d'emmalaltir i com repercuteix en el seu entorn.
8. Sàpiga utilitzar els recursos de què disposa la infermera per ajudar la persona en situació de crisi.
9. Distingeixi els diferents aspectes psicosocials que intervenen en situacions crítiques específiques.
10. Identifiqui les cures psicosocials d'infermeria al malalt i la família.

CONTINGUTS:

1. Aspectes relacionals i de comunicació:
  - 1.1. Les relacions intrapersonals i interpersonals.
  - 1.2. La comunicació terapèutica-relació d'ajuda.
2. Tècniques per desenvolupar els recursos personals.
  - 2.1. Procés de resolució de problemes.
  - 2.2. Reestructuració cognitiva.
  - 2.3. Assertivitat.
3. Aspectes psicosocials de l'emmalaltir i l'hospitalització:
  - 3.1. La construcció social de la salut i la malaltia.
  - 3.2. Les actituds davant la salut, la malaltia i la mort.
  - 3.3. Factors que influeixen en la resposta a la malaltia i l'hospitalització.
  - 3.4. Fases del procés d'emmalaltir.
  - 3.5. Les organitzacions hospitalàries. Efectes psicosocials de l'hospitalització.
  - 3.6. Fonaments de la intervenció d'infermeria. Situació clínica.
4. Respostes de la persona davant el procés d'emmalaltir:
  - 4.1. L'experiència subjectiva d'emmalaltir.
  - 4.2. L'ansietat,
  - 4.3. Estrés i adaptació.
  - 4.4. La pèrdua i el dol.
  - 4.5. El dolor.
  - 4.6. La intervenció d'infermeria en aquestes situacions. Situació clínica.
5. Suport social i salut.:

- 5.1. Concepte i dimensions del suport social.
- 5.2. El suport social com a estratègia i recurs davant la malaltia.
6. Aspectes psicosocials de les persones en situacions crítiques específiques:
  - 6.1. Les malalties cròniques.
  - 6.2. Les intervencions quirúrgiques.
  - 6.3. Les unitats de cures específiques.
  - 6.4. Les malalties en fase terminal.
  - 6.5. Intervenció d'infermeria en aquestes situacions. Situació clínica

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es farà d'acord amb els següents criteris:

- Treballs, seminaris i lectures obligatòries, que caldrà presentar en els terminis establerts pels professors i suposar el 30% de la nota. Una prova escrita al finalitzar l'assignatura que suposarà el 70% de la nota i que caldrà haver superat amb una nota igual o superior a 5 per poder fer la mitjana.

BIBLIOGRAFIA:

- Bermejo, J.C. *Apuntes de relación de ayuda*. Cuadernos del Centro de Humanización de la Salud. Santander: Sal Terrae, 1998.
- Bermejo, J.C.; Carabías, R. *Relación de ayuda y enfermería. Material de trabajo*. Santander: Sal Terrae, 1998.
- Cibanal, J.L. *Interrelació del professional de enfermería con el paciente*. Barcelona: Doyma, 1991.
- Cole, J. *La relation d'aide*. Montreal-París: L'étincelle, 1989.
- Latorre. *Ciencias psicosociales aplicadas II*. Madrid: Síntesis, 1995.
- Llor, B. *Ciencias psicosociales aplicadas a la salud*. Madrid: Interamericana-McGraw-Hill, 1995.
- Novel, G. *Enfermería psicosocial y salud mental*. Madrid: Masson, 1995.
- Riopelle, L. *Cuidados de enfermería*. Madrid: Interamericana-McGraw-Hill, 1993.
- Valverde, C. *Counselling sobre l'HIV: suport psicosocial i relació d'ajuda a la persona seropositiva (manual per a professionals)*. Generalitat de Catalunya. Departament de Sanitat i Seguretat Social, 1999.

Bioestadística

PROFESSORS: Joan Carles CASAS i BAROY
Àngel TORRES i SANCHO

Crèdits: 4,5

Quadrimestre: 1r.

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Identifiqui les etapes del mètode científic i la seva aplicació en les ciències de la salut.
2. Seleccioni, apliqui i interpreti les proves estadístiques per tal d'aplicar-les adequadament a l'anàlisi de les dades.
3. Utilitzi el programa SPSS en el procés de dades.
4. Redacti els resultats obtinguts en l'anàlisi d'una base de dades.
5. Conegui les normes elementals d'edició i de presentació de treballs originals.
6. Conegui algunes de les principals fonts documentals estadístiques del sector sociosanitari.

CONTINGUTS:

1. Aplicacions de l'Estadística en el camp de les ciències de la salut. Etapes en el procés de la investigació i importància de l'Estadística.
2. Estadística descriptiva:
  - 2.1. Conceptes bàsics: variables, escales de mesura.
  - 2.2. Recollida de la informació.
Organització de les dades per a l'anàlisi: Codificació. Creació de la matriu de dades.
  - 2.3. Tabulació de la informació. Taules de distribució de freqüències.
  - 2.4. Representació gràfica de la informació. Aplicacions informàtiques.
  - 2.5. Mesures de tendència central. Mitjana. Moda. Mediana. Proporció.
  - 2.6. Mesures de posició. Percentils. Mediana.
  - 2.7. Mesures de dispersió. Variància. Desviació estàndard. Amplitud. Coeficient de variació.
  - 2.8. Mesures de forma. Índex d'asimetria. Índex d'apuntament.
3. Probabilitat:
  - 3.1. Definició i tipus.
  - 3.2. Probabilitat condicionada. Teorema de Bayes.
4. Distribucions de probabilitat:
  - 4.1. Variables discretes:
    - 4.1.1. Llei Binomial.
    - 4.1.2. Llei de Poisson.
  - 4.2. Variables contínues:
    - 4.2.1. "z" Corba normal.
    - 4.2.2. «t» de Student-Fisher.
    - 4.2.3. «x» quadrat.
    - 4.2.4. «F» de Fisher-Snedecor
5. Estadística inferencial. Població i mostra. Teoria de mostratge. Criteris de representativitat en la selecció dels individus. Disseny amb mesures aparellades o independents.
  - 5.1. Estimació de paràmetres:
    - 5.1.1. Distribució mostral d'un estadístic. Teoria de l'estimació. Intervals de confiança.

- 5.1.2. Estimació de proporcions.
- 5.1.3. Estimació de mitjanes.
- 5.2. Proves d'hipòtesi:
  - 5.2.1. Tipus de proves: conformitat, homogeneïtat i relació. Contrastos unilaterals i bilaterals. Grau de significació.
- 5.3. Proves d'homogeneïtat:
  - 5.3.1. Comparança de proporcions en disseny de grups independents. χ^2
  - 5.3.2. Comparança de mitjanes en dissenys de grups independents. "t" d'Student-Fisher per grups independents. "U" de Mann Whitney.
  - 5.3.3. Comparança de proporcions en dissenys de dades aparellades. χ^2 , McNemar, test de Wilcoxon.
  - 5.3.4. Comparança de mitjanes en dissenys de dades aparellades."t" d'Student-Fisher per dades aparellades.
- 5.4. Proves de relació:
  - 5.4.1. Regressió lineal simple.
  - 5.4.2. Coeficient de correlació lineal de Pearson.
- 5.5. Proves de conformitat:
  - 5.5.1. Comparança entre una proporció experimental i una teòrica. Test Binomial.
  - 5.5.2. Comparança entre una mitjana experimental i una teòrica. "t" d'Student-Fisher per 1 mostra.
  - 5.5.3. Prova de normalitat. Kolmogorov-Smirnov.
- 6. El programa SPSS:
  - 6.1. Creació i transformació d'una base de dades.
  - 6.2. Càlcul de resultats descriptius: taules de freqüències, índex estadístics i representacions gràfiques.
  - 6.3. Càlculs d'estadística inferencial.

MATERIAL NECESSARI:

Calculadora amb funcions estadístiques bàsiques.
1 disquet d'ordinador.

AVALUACIÓ:

3 activitats obligatòries i 1 d'optativa.

Les obligatòries són:

- Un examen final (90% de la nota)
- Un treball (10% de la nota)
- Assistència al 50% dels seminaris setmanals d'SPSS

L'optativa és: un treball que només puntuarà per optar a la matrícula d'honor.

BIBLIOGRAFIA:

- Alaminos A. *Gráficos*. 1a ed. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas, 1993.
- Colton, T. *Estadística en medicina*. Barcelona: Salvat, 1979.
- Domènech, J.M. *Métodos estadísticos en ciencias de la salud*. Barcelona: Signo, 1991.
- Norman i Streiner. *Bioestadística*. Madrid: Mosby/Doyma, 1996.
- Pardell, H. i altres *Manual de bioestadística*. Barcelona: Masson, 1986.
- Schwartz, D. *Métodos Estadísticos para Médicos y Biólogos*. Barcelona: Herder, 1988.
- Sentís Vilalta J. i altres *Licenciatura. Bioestadística*. 2a ed. Barcelona: Ediciones Científicas y Técnicas, 1992.

Susan Milton J. *Estadística para biología y ciencias de la salud*. 2a ed. Madrid: McGraw Hill-Interamericana, 1994.

Zaiats V; Calle M.L; Presas R. *Probabilitat i estadística*. 1a ed. Vic: Eumo Editorial, 1998.

Manual del usuario SPSS 9.0. Spss inc., 2001.

Es recomanarà bibliografia específica per als diferents mòduls.

Història d'Infermeria

PROFESSORA: M. Cinta SADURNÍ i BASSOLS

Crèdits: 4,5

Quadrimestre: 1r

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Identifiqui el tenir cura i les persones que realitzaven aquesta activitat en les diferents etapes històriques.
2. Entengui la situació actual de la infermeria a partir de la seva evolució històrica.

CONTINGUTS:

1. Història i conceptes de la professió.
  - 1.1. Orígens de les cures d'Infermeria.
  - 1.2. Cultures antigues:
    - 1.2.1. L'Orient Mitjà: Egipte, Babilònia i Palestina.
    - 1.2.2. L'Extrem Orient: India i Xina.
    - 1.2.3. El món mediterrani: Grècia i Roma.
  - 1.3. La Infermeria en el món cristià:
    - 1.3.1. Primera era cristiana (1-500).
    - 1.3.2. L'alta edat mitjana (500 - 1000).
  - 1.4. La Infermeria en la baixa edat mitjana (1000-1500).
  - 1.5. La Infermeria en el Renaixement i la Reforma.
  - 1.6. La Infermeria en el segle XIX. Les reformes en la infermeria. Florence Nightingale.
  - 1.7. La Infermeria en el segle XX.
  - 1.8. La Infermeria avui:

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es farà d'acord amb els següents criteris:

Lectura i anàlisi d'un dossier d'articles d'història d'infermeria que equival al 25 % de la nota final.

Treball d'aprofundiment en un tema d'història d'infermeria que equival al 25 % de la nota final.

Proves objectives que s'hauran de superar amb una puntuació igual o superior a 5 i que equival al 50 % de la nota final.

Assistència a classe, participació activa, anàlisi d'articles, treballs,...

BIBLIOGRAFIA:

Baly, M. *Florence Nightingale à través ses écrits*. Montréal: Editions du Renouveau Pedagogique, ERPI, 1993.

Domínguez Alcón, C. *La Infermeria a Catalunya*. Barcelona: Rol, 1981.

Donahue, M.P. *Historia de la enfermería*. Barcelona: Doyma.

Frank-Elizondo. *Desarrollo histórico de la enfermería*. Mèxic: Prensa Médica Mexicana, 1987.

Hernández Conesa, J. *Historia de la enfermería*. Madrid: Interamericana/ McGraw-Hill, 1995.

Nightingale, F. *Notas sobre enfermería. Qué es y qué no es*. Barcelona: Salvat, 1990.

Ventosa Esquinaldo, F. *Historia de la enfermería española*. Madrid: Ciencia 3, 1984.

Dossier de textos sobre Història d'Infermeria.

Es recomanarà bibliografia específica per cada tema.

Atencions Bàsiques en Infermeria

PROFESSORES: Fina DANÉS i CROSAS
Olga ISERN i FARRÉS
Elisenda JAUMIRA i AREÑAS
Teresa LLEOPART i COLL
Pilar SOLER i CANUDAS

Crèdits: 8

Quadrimestre: 2n.

OBJECTIUS :

Que l'estudiant :

1. Adquireixi habilitats bàsiques en els procediments vinculats amb el rol de col·laboració, per actuar davant de problemes de dependència.
2. Conegui i sàpiga aplicar les diferents activitats independents d'infermeria davant de problemes bàsics de salut.

CONTINGUTS :

1. Intervencions i procediments vinculats amb els rols interdependent i delegat de l'infermer/a:
  - 1.1 Cures perioperatories. Intervencions per a proporcionar cures abans, durant i després de la cirurgia.
    - 1.1.1 Administració d'anestèsia
    - 1.1.2 Preoperatori: preparació quirúrgica, ensenyament prequirúrgic.
    - 1.1.3 Intraoperatori: coordinació, regulació temperatura intraoperatoria, precaucions...
    - 1.1.4 Postoperatori immediat
  - 1.2 Control de la pell/ferides. Intervencions per a mantenir o restablir la integritat de la pell.
    - 1.2.1 Cura de ferides
    - 1.2.2 Cura de drenatges
    - 1.2.3 Cures de l'ostomia
    - 1.2.4 Cures de la persona amb una amputació
    - 1.2.5 Sutures
  - 1.3 Control respiratori. Intervencions per fomentar la permeabilitat de les vies aèries i l'intercanvi gasós.
    - 1.3.1 Aspiració de les vies aèries
    - 1.3.2 Fisioteràpia respiratòria (drenatge postural)
    - 1.3.3 Oxigenoteràpia
    - 1.3.4 Teràpia inhalatòria
  - 1.4 Control de la infecció. Intervencions per a la prevenció i control de malalties infectocontagioses i per a la prevenció i control de la infecció hospitalària.
    - 1.4.1. Higiene i esterilització
    - 1.4.2 Mesures de precaució estàndard
    - 1.4.3 Aïllaments en persones amb malalties infeccioses
    - 1.4.4 Aïllaments en persones immunodeprimides
    - 1.4.5 Mantoux
  - 1.5 Maneig de líquids.
    - 1.5.1 Balanç de líquids
    - 1.5.2 Administració de serumteràpia
    - 1.5.3 Cateterització venosa

- 1.5.4 Pressió venosa central
- 1.5.5 Sondatge vesical
- 1.6 Proves diagnòstiques, cures pre i post exploracions.
- 1.7 Cures a persones amb necessitats especials.
  - 1.7.1 Sondatge nasogàstric
  - 1.7.2 Administració de nutrició enteral.
  - 1.7.3 Control i administració d'insulina
  - 1.7.4 Embenats
- 2. Intervencions autònomes d'infermeria per afavorir la resolució de problemes de dependència:
  - 2.1. Dificultat / Incapacitat d'alimentar-se i d'hidratar-se.
  - 2.2. Incontinència urinària.
  - 2.3. Diarrea.
  - 2.4. Esgotament.
  - 2.5. Edemes en les extremitats.
  - 2.6. Dificultat / Incapacitat per tenir cura de la pròpia higiene.
  - 2.7. Hipotèrmia.
  - 2.8. Confusió.
  - 2.9. Pertorbació de l'autoestima.
  - 2.10. Dificultat / Incapacitat per realitzar activitats recreatives.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es farà d'acord als següents criteris :

- . Prova escrita.
- . Seminaris d'assistència obligatòria.
- . Presentació d'un treball.

BIBLIOGRAFIA :

- Carpenito, L. J. *Manual de diagnòstics de enfermería*. 9a ed. Madrid: McGraw-Hill. Interamericana, 2002
- Kozier, B.. *Tècniques en Enfermeria Clínica* Volums I i II. Madrid: Interamericana, 1998.
- Potter, P. *Enfermeria Clínica: Tècniques y procedimientos*. 4a ed. Madrid: Harcourt-Brace. Mosby, 1999.
- Luis Rodrigo, M. T. *Los Diagnòstics Enfermeros*. 2a ed. Barcelona: Masson, 2002.
- Grondin, L; Lussier, R. J.; Phaneuf, M., Riopelle, L. *Planification des Soins Infirmiers*. Montréal: Études Vivantes, 1990.
- Llobet, M.C. *Els embenats terapèutics*. Vic: Eumo Editorial, 2003.

Assignatures troncales i obligatòries de 2n curs

Infermeria Medicoquirúrgica. Adult I

PROFESSORS: Montserrat FARO i BASCO
Teresa LLEOPART i COLL
Amadeu GODAYOL i VILA
Montserrat LORENZO i ÁILA
Pilar SOLER I CANUDAS
Enric CARALT i MESTRES
Amadeu GODAYOL i VILA
Josep ROMEU i ANFRUNS
Miquel YLLA i BORÉ

Crèdits: 30,5
Anual

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Sàpiga identificar les manifestacions de dependència que poden aparèixer a partir de qualsevol disfunció de la fisiologia humana i també sàpiga aplicar el Procés d'Atenció d'Infermeria per ajudar a l'individu a assolir al màxim la seva independència.
2. Elabori els problemes interdependents i/o diagnòstics d'infermeria a partir de les situacions problema d'individus de mitjana i gran dependència.
3. Adquireixi habilitats en els procediments necessaris per atendre aquelles necessitats en les quals l'individu manifesta dependència.

CONTINGUTS:

Cicle teòric

Controls i Intervencions d'Infermeria

- 1- Control electròlits, acidobàsic i líquids. Intervencions per a regular l'equilibri hidroelectrolític/acidobàsic i per a prevenir complicacions.
  - 1.1 Maneig i monitoratge de l'equilibri acidobàsic
    - 1.1.1 Acidosi metabòlica
    - 1.1.2 Acidosi respiratòria
    - 1.1.3 Alcalosi metabòlica
    - 1.1.4 Alcalosi respiratòria
    - 1.1.5 Mostra de sang arterial
  - 1.2 Maneig i monitoratge d'electròlits
  - 1.3 Maneig de líquids i electròlits
    - 1.3.1 Teràpia de diàlisi peritoneal
    - 1.3.2 Teràpia d'hemodiàlisi
    - 1.3.3 Administració de nutrició parenteral
- 2- Control respiratori. Intervencions per fomentar la permeabilitat de les vies aèries i l'intercanvi gasós
  - 2.1 Cures del drenatge toràcic
  - 2.2 Maneig de les vies aèries artificials

- 2.2.1 Traqueotomia/ostomia
- 2.2.2 Sistemes de ventilació
- 2.2.3 Intubació i estabilització de les vies aèries
- 2.2.4 Desintubació endotraqueal
- 2.2.5 Ventilació mecànica
- 3. Control de la perfusió tisular. Intervencions per optimitzar la circulació sanguínia i de líquids cap als teixits
  - 3.1 Cures cardíaques:
    - 3.1.1 Monitoratge cardíac hemodinàmic
    - 3.1.2 Maneig de la insuficiència cardíaca
    - 3.1.3 Maneig de la disrítmia
    - 3.1.4 Rehabilitació
    - 3.1.5 Estudis electrocardiogràfics
    - 3.1.6 Atencions i cures a la persona portadora de marcapàs
  - 3.2 Cures circulatòries:
    - 3.2.1 Úlceres venoses
    - 3.2.2 Úlceres arterials
    - 3.2.3 HTA
    - 3.2.4 Embolisme perifèric
    - 3.2.5 Embolisme pulmonar
    - 3.2.6 Administració d'anticoagulants i fibrinolítics
    - 3.2.7 Administració de productes sanguinis
    - 3.2.8 Maneig del xoc: cardíac, vasogènic, hipovolèmic, sèptic.
    - 3.2.9 Reanimació cardiopulmonar i cerebral
  - 3.3 Control d'hemorràgies:
    - 3.3.1 Gastrointestinals
    - 3.3.2 Maneig de la hipovolèmia
- 4. Control de fàrmacs. Intervencions per facilitar els efectes desitjats dels agents farmacològics.
  - 4.1 Administració de medicació enteral
  - 4.2 Administració de medicació epidural
  - 4.3 Administració de medicació intraòssia
  - 4.4 Assistència en l'analgèsia controlada pel pacient (PCA)
  - 4.5 Maneig de la quimioteràpia
  - 4.6 Manteniment dels dispositius d'accés venós (DAV)
- 5. Control de la infecció. Intervencions per a la prevenció i control de malalties infeccioses i infectocontagioses
  - 5.1 Sida
  - 5.2 Infeccions d'orina
  - 5.3 Hepatitis víriques
- 6. Cures a persones amb necessitats especials
  - 6.1 Nutrició enteral. Sondes d'alimentació
  - 6.2 La dona mastectomitzada
  - 6.3 La persona amb cirrosi hepàtica
  - 6.4 La persona ostomitzada
  - 6.5 La persona amb insuficiència renal aguda i crònica

Fisiopatologia

- 1. Trastorns respiratoris:
  - 1.1 Malaltia pulmonar obstructiva crònica

- 1.2 Patologia vascular pulmonar
- 1.3 Infeccions pulmonars
- 1.4 Processos pleurals i mediastínic
- 1.5 Insuficiència respiratòria
- 1.6 Malalties respiratòries de causa immunològica i ambiental
- 1.7 Malalties intersticials difuses pulmonars. Fibrosi pulmonar
- 1.8 Càncer de pulmó
2. Trastorns cardiovasculars:
  - 2.1 Cardiopatia isquèmica
  - 2.2 Trastorns del ritme i de la conducció
  - 2.3 Insuficiència cardíaca
  - 2.4 Trastorns cardíacs inflamatoris
  - 2.5 Trastorns cardíacs valvulars
  - 2.6 Xoc cardiogènic
3. Trastorns del sistema vascular perifèric:
  - 3.1 Formes agudes i cròniques de la malaltia vascular perifèrica
  - 3.2 Aneurismes
  - 3.3 Malalties per vasoespasme, limfedema i fistules arteriovenoses
4. Trastorns hematològics:
  - 4.1 Trastorns dels eritròcits
  - 4.2 Trastorns de la coagulació
5. Trastorns gastrointestinals:
  - 5.1 Trastorns de la boca
  - 5.2 Trastorns de l'esòfag
  - 5.3 Trastorns de l'estómac
  - 5.4 Trastorns del budell prim
  - 5.5 Trastorns hepàtics i biliars
  - 5.6 Trastorns pancreàtics
  - 5.7 Situacions d'urgència de causa digestiva
  - 5.8 Trastorns de la motilitat del còlon
  - 5.9 Trastorns funcionals del còlon
  - 5.10 Processos inflamatoris intestinals
  - 5.11 Afeccions anorectals
6. Trastorns renals i urinaris:
  - 6.1 Trastorns renals
  - 6.2 Insuficiència renal
  - 6.3 Trastorns de les vies urinàries
  - 6.4 Trastorns urinaris secundaris a d'altres processos patològics: retenció i incontinència.
  - 6.5 Hipertrofia prostàtica i neoplàsia prostàtica
7. Immunologia:
  - 7.1 Autoimmunitat i trasplantaments
  - 7.2 Immunodeficiències
  - 7.3 Procés infecció, malalties infeccioses
  - 7.4 Malalties produïdes per bacteris
  - 7.5 Malalties produïdes per espiroquetes
  - 7.6 Malalties produïdes per micoplasmes
  - 7.7 Malalties produïdes per virus
  - 7.8 Malalties produïdes per fongs

- 7.9 Malalties produïdes per protozous
- 7.10 Malalties produïdes per cucs
- 8. Trastorns de l'aparell reproductor:
  - 8.1 Malalties benignes i malignes de la glàndula mamària. Cirurgia mamària
  - 8.2 Trastorns de la pelvis femenina
  - 8.3 Neoplàsies de la pelvis femenina
  - 8.4 Trastorns de la pelvis masculina: neoplàsia testicular

Cicle pràctic

S'estructura en dos períodes pràctics

AVALUACIÓ:

L'avaluació del cicle teòric es farà d'acord amb els següents criteris:

- dues o tres proves parcials durant el curs (la darrera coincidirà amb la convocatòria ordinària de juny)
- seminaris d'assistència obligatòria
- assistència a classe i participació activa

Si pel juny no s'aprova tota l'assignatura, quedaran suspesos tots els continguts i es passarà a les següents convocatòries en les mateixes condicions.

L'avaluació del cicle pràctic es realitzarà a partir de:

- la valoració de les pràctiques feta conjuntament entre l'equip d'infermeria dels respectius centres i el professor que ha dirigit les pràctiques.
- el disseny, l'execució i la presentació de treballs

El contingut teòric de l'assignatura fa mitjana en un 50% amb les pràctiques.

El professor responsable de l'assignatura es reserva el dret de poder exercir el cicle pràctic si el teòric no està aprovat.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA:

- Brunner y Suddarth. *Enfermeria Medico-Quirúrgica*. Volums I i II. 7a ed. Mèxic: Interamericana, 1994.
- Col·lecció *Màster de enfermería*. Barcelona: Masson, 1995.
- Farreras, P; Rozman, C. *Medicina Interna*. Volum I i II. Madrid: Harcourt Brace, 2000.
- Guardia, J. *Medicina Interna Fundamental*. Barcelona: Springer-Verlag Ibérica, 1998.
- Harrison. *Principios de Medicina Interna*. Volum I i II. 13a ed. Madrid: Interamericana-McGraw-Hill, 1998.
- Ignatavicius-Bayne. *Enfermeria Médico-Quirúrgica*. Volums I i II: Interamericana-McGraw-Hill, 1995.
- Kozier, B. *Técnicas en Enfermería Clínica*. Madrid: Interamericana-McGraw-Hill, 1999.

Els professors recomanaran durant el curs la bibliografia complementària.

Infermeria Comunitària II. Educació per a la Salut

PROFESSORS: Montserrat VALL i MAYANS
M. Carme RAURELL i COSTA
Lourdes ALBIAC i SUÑER

Crèdits: 9
Anual

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Recordi la importància de la Funció Docent en la professió infermera
2. Compregui el paper que juga l'Educació per a la Salut en diferents àmbits socials i sanitaris
3. Apliqui els coneixements de l'EpS a situacions quotidianes
4. Analitzi textos, casos i altres materials d'EpS
5. Integri coneixements i experiències d'aprenentatge diverses
6. Valori els processos i els efectes de l'EpS en la pràctica de la Infermeria Comunitària
7. Interioritzi models i projectes pràctics d'EpS al Centre d'Atenció Primària.

CONTINGUTS:

1. Docència en infermeria comunitària.
  - 1.1. Marc conceptual: la Infermeria i l'Educació.
    - 1.1.1. Procés d'ensenyar i d'aprendre.
    - 1.1.2. Subjectes i objectes educatius.
    - 1.1.3. Principis d'aprenentatge.
    - 1.1.4. Modalitats i estils docents infermers.
    - 1.1.5. Rol i aptituds de l'infermeria quan fa la funció docent.
2. Educació per a la Salut i infermeria comunitària.
  - 2.1. Marc conceptual: fonaments d'EpS.
    - 2.1.1. Definicions d'EpS.
    - 2.1.2. Teories, models i institucions d'EpS.
    - 2.1.3. EpS Formal, No Formal i Informal.
    - 2.1.4. Rol de l'EpS en la millora de la salut.
3. Planificació de l'EpS o sistematització de l'educació.
  - 3.1. Processos de planificació en EpS
    - 3.1.1. Identificació del grup diana.
    - 3.1.2. Diagnòstic educacional del grup diana.
    - 3.1.3. Establiment de prioritats i objectius.
    - 3.1.4. Programació de continguts i activitats.
    - 3.1.5. Selecció de mètodes i recursos d'aprenentatge complementaris.
    - 3.1.6. Avaluació continuada i de resultats.
4. Àmbits d'intervenció i d'acció en Educació Sanitària
  - 4.1. EpS a nivell individual.
    - 4.1.1. El consell del professional d'infermeria sobre estils de vida.
    - 4.1.2. Desenvolupament d'actituds i habilitats saludables a la consulta professional, al domicili o a on es trobi l'individu.
  - 4.2. EpS a nivell col·lectiu.

4.2.1. Programes d'EpS a la família, a l'escola, al grup específic, al lloc de treball, d'oci, a la comunitat.

4.2.2. Campanyes d'EpS a través dels Mass-Media i noves Tecnologies de la Informació-Comunicació (TIC).

Cicle pràctic:

Estada a un Centre d'Atenció Primària (CAP) de la comarca d'Osona o comarques properes, amb la finalitat d'aplicar la teoria a la pràctica i entrenar les habilitats actitudinals i psicomotores pròpies de la Infermeria Comunitària.

- Els alumnes de l'assignatura i els professionals dels centres sanitaris extrahospitalaris disposaran d'una Guia on hi constaran els objectius operatius a assolir durant l'experiència pràctica.
- Durant les pràctiques, els estudiants segueixen els mateixos horaris que els professionals d'infermeria del CAP.
- Les professores de l'àrea d'Infermeria Comunitària de l'EUCS faran un seguiment personalitzat i continuat de les pràctiques de l'alumne, en coordinació amb els membres de l'Equip d'Atenció Primària (EAP).
- Durant les pràctiques, l'alumne ha d'elaborar una Memòria raonada de la seva experiència en EpS aplicada a individus, famílies, grups i comunitats.

AVALUACIÓ:

El cicle teòric s'avaluarà d'acord amb els següents criteris:

- Una prova, tipus test, a la convocatòria ordinària de juny (70%)
- L'assistència a classe i la participació activa en les activitats programades (30%)

Si pel juny no s'aprova tota l'assignatura, a l'alumne li quedaran suspesos tots els continguts i passarà a la següent convocatòria.

El cicle pràctic s'avaluarà a partir de:

- La qualificació de l'estada al CAP (50%)
- La puntuació del Treball Individual (50%)

El contingut teòric de l'assignatura fa mitjana en un 50% amb les pràctiques.

La professora responsable de l'assignatura es reserva el dret de poder fer repetir el cicle pràctic si el teòric no està aprovat.

BIBLIOGRAFIA:

Álvarez, C; Peiró, S, *Informe SESPAS 2000: La Salud Pública ante los desafíos de un nuevo siglo*. Granada: EASP, 2000.

Frías, A, *Salud pública y educación para la salud*. Barcelona: Masson, 2000.

Frías, A, *Enfermería comunitaria*. Barcelona: Masson, 2000.

Gamboa-Sosa; Iudicissa-Oliveri, *Internet, telemática y salud*. Buenos Aires: Panamericana, 1997.

Generalitat de Catalunya, *Pla de Salut de Catalunya*. Barcelona: Dt. de Sanitat i SS, 1999.

Generalitat de Catalunya, *Llibre Blanc. Activitats preventives per a la gent gran*. Barcelona: Dt. de Sanitat i SS, 1999.

Girbau, MR (Co.), *700 preguntas y respuestas en Enfermería Comunitaria*. Barcelona: Masson, 2000.

Martínez Navarro, F. et al., *Salud Pública*. Madrid: Interamericana, 1998.

OMS, *Educación para la salud*. Ginebra: OMS, 1989.

Rochon, A, *Educación para la salud*. Barcelona: Masson, 1991.

Sánchez Moreno, A.; et al., *Enfermería Comunitaria 3*. Madrid: Interamericana, 2000.

Serrano González, MI (Co.), *La Educación para la Salud del siglo XXI*. Madrid: Díaz de Santos, 2000.

A més, a classe es donaran fotocòpies d'articles i documents varis que seran de lectura obligatòria.

Infermeria Geriàtrica

PROFESSORS: Anna BONAFONT i CASTILLO

Crèdits : 7

Anual

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Entengui els processos biològics, psicològics i socioculturals que influeixen en l'envelliment individual.
2. Distingeixi els diversos col·lectius de gent gran a qui van adreçades les intervencions, els nivells d'atenció i les seves finalitats.
3. Elabori un pla de cures individualitzat d'acord amb les necessitats de la persona i del seu entorn.
4. Conegui els programes d'atenció i de suport que s'estan duent a terme per a millorar el benestar de les persones grans i llurs famílies.
5. Desenvolupi les actituds i les habilitats necessàries per proporcionar una atenció individualitzada.

CONTINGUTS:

1. L'envelliment de la població
  - 1.1. Envelliment demogràfic. Mecanismes que intervenen. Causes i conseqüències.
  - 1.2. Estructura de la població: gènere i edat
  - 1.3. Vers un nou concepte: la maduresa i la vellesa de massa.
  - 1.4. Indicadors: a) d'estructura de la població; b) Indicadors socials; c) Indicadors de salut.
  - 1.5. Característiques de la població gran a Catalunya. La feminització de la vellesa.
  - 1.6. L'envelliment demogràfic: reptes actuals i de futur
2. L'estudi de l'envelliment humà. Diferents perspectives
  - 2.1. L'estudi de l'envelliment humà. Conceptes bàsics
  - 2.2. Paradigmes actuals de la cultura i la medicina occidental respecte els vells. L'envelliment individual com a resultat dels processos individuals i socials.
  - 2.3. L'envelliment actiu. Enfocament global de la salut. OMS (2002).
3. Psicologia gerontològica
  - 3.1. Teories psicosocials: imatges culturals i benestar
  - 3.2. L'envelliment des d'una perspectiva de cicle vital i de desenvolupament humà: les edats de la vida, les crisis i les tasques de desenvolupament.
  - 3.4. L'envelliment des d'una perspectiva d'adaptació als canvis. Personalitat. Canvis cognitius. Transicions durant la vellesa.
  - 3.5. Dol i mort durant la vellesa
4. Representacions sobre l'Altre: Vell
  - 4.1. Dimensió sociocultural de l'envelliment humà
  - 4.2. Valors socials predominants en les societats tecnològicament més desenvolupades.
  - 4.3. Mites, estereotips, estigma i prejudicis
  - 4.4. Actituds respecte la gent gran
  - 4.5. Les profecies que s'autocompleixen. L'efecte Pigmalión. Model de Litle
5. Envelliment, canvis, fragilitat i dependència
  - 5.1. Envelliment amb èxit, normal i patològic
  - 5.2. Canvis biofisiològics durant l'envelliment
  - 5.3. De la fragilitat a la dependència

- 5.4. Problemes de salut més freqüents.
- 6. L'atenció a la gent gran des d'una perspectiva infermera
  - 6.1. Valoració i recollida de dades. Particularitats de l'entrevista i la recollida de dades de la gent gran.
  - 6.2. Valoració geriàtrica integral: una metodologia de treball multidisciplinària.
  - 6.3. Envel·liment biofisiològic
  - 6.4. Instruments complementaris per a la valoració de la gent gran.
  - 6.5. Suport social. Atenció i suport a les famílies.
- 7. Problemes de salut, síndromes geriàtriques i cures infermeres
  - 7.1. Síndrome d'immobilitat. Adaptacions i ajudes tècniques
  - 7.2. Síndrome de davallada
  - 7.3. Caigudes. Seguretat a la llar i entorn protètic
  - 7.4. Prevenció i tractament de les UPP
  - 7.5. Incontinències
  - 7.6. Restrenyiment
  - 7.7. Depressió i trastorns d'ansietat
  - 7.8. Síndrome confusional. Demències
  - 7.9. Maltractaments
  - 7.10. Aïllament social
  - 7.11. Internament. Entorn terapèutic
- 8. Polítiques socials i sanitàries d'atenció a la gent gran
  - 8.1. Principals orientacions de les polítiques adreçades a la gent gran
  - 8.2. La llei de Serveis Socials
  - 8.3. Atenció socio sanitària
  - 8.4. Voluntariat.

AVALUACIÓ:

El cicle teòric s'avaluarà d'acord amb els següents criteris:

- Proves tipus test: la primera el mes de febrer amb caràcter eliminatori i la segona al juny, coincidint amb la convocatòria ordinària. Aquestes proves suposen un 60% de la nota final
  - Treball pràctic, lectures obligatòries i exercicis. El treball pràctic suposa un 40% de la nota final.
- (El dossier de lectures obligatòries es presentarà el primer dia de classe)

BIBLIOGRAFIA:

- Arcand, M.; Hébert, R. *Précis pratique de gériatrie*, 2a ed. Québec: Maloine, 1997.
- Barenys, M.P. *Residencias de ancianos: enfoque sociológico*. Barcelona: Fundació la Caixa, 1991.
- Buendia, J. *Gerontología y salud*. Madrid: Biblioteca Nueva, 1997.
- Bee, H. *Les âges de la vie psychologic du développement humain*. Québec: Saint Laurent-ERPI, 1997.
- Departament de Sanitat i Seguretat Social *Llibre Blanc: Activitats preventives per a la gent gran*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 1999.
- Departament de Benestar Social *Llibre Blanc de la gent gran amb dependència*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2002.
- Departament de Benestar Social *Llibre Blanc de la gent gran activa*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2002.
- Departament de Benestar i família *Carta dels drets i deures de la gent gran de Catalunya*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2003.
- García López, MV.; Rodríguez Ponce, C.; Toronjo Gómez, A. *Enfermería del anciano*. Madrid: DAE, 2001.
- García Hernández, M. et al. *Enfermería Geriátrica*. Barcelona: Masson, 2000.

- Guillen Lera; Pérez del Molino. *Síndromes y cuidados del paciente geriátrico*. Madrid: Masson, 1994.
- Lauzon, S.; Adam, E. *La personne âgée et ses besoins*. Québec: Seli Arslan, 1996.
- Lévèsque, L.; Lauzon, S. *Alzheimer: Comprendre pour mieux aider*. Saint Laurent: ERPI, 1990.
- OMS *Mujeres, envejecimiento y salud: conservar la salud a lo largo de la vida*. Ginebra: OMS, 1998.
- OMS "Envejecimiento activo: un marco político". *Rev. Esp. Geriatr Gerontol*, 37 (S2): 74-105. 2002.
- Salvarezza, L. *La vejez: una mirada gerontológica actual*. Buenos Aires: Paidós, 1998.
- San Roman, T. *Vejez y Cultura*. Barcelona: Fundació la Caixa, 1989.
- Silvestre, N.; Pérez Salanova, M.; Jódar, M. *Psicología evolutiva: adolescencia, edad adulta y vejez*. Barcelona: CEAC. 1996.
- Societat Catalanoblear de Geratria i Gerontologia *Avaluació geriàtrica integral*. Barcelona: GLOSA, 1996.
- Staab, A.S.; Hodges, L.C. *Enfermería gerontológica*. Mèxic: McGraw Hill-Interamericana, 1998.
- Vila Miravent, J. *Guia pràctica per entendre els comportaments dels malalts d'Alzheimer*. Vic: Eumo Editorial, 1996.
- Vizcaino, J. *Envejecimiento y atención social*. Barcelona: Herder, 2000.

Farmacologia

PROFESSOR: Àngel TORRES i SANCHO

Crèdits: 4,5

Quadrimestre: 3r

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Compregui els conceptes generals de farmacologia.
2. Conegui les diferents formes farmacèutiques en què es poden trobar els medicaments.
3. Identifiqui les diferents vies d'administració dels medicaments estudiats.
4. Congui les diferents etapes que segueix el medicament des de la seva entrada fins a l'eliminació.
5. Conegui els medicaments pel seu nom genèric o denominació comuna internacional (DCI).
6. Conegui i identifiqui les diferents reaccions adverses, contraindicacions i interaccions més significatives des del punt de vista clínic.
7. Relacioni els diferents medicaments estudiats amb el grup anatómicoterapèutic i les seves indicacions.
8. Diferenciï els medicaments utilitzats exclusivament en l'assistència hospitalària dels que es poden prescriure i administrar en l'assistència primària.
9. Sàpiga fer els càlculs necessaris per administrar la dosi indicada en cada recepta.
10. Instruir el pacient, la família i la comunitat en els principis bàsics de farmacologia.
11. Entengui els problemes socials resultants de l'ús inadequat dels medicaments per poder intervenir eficientment en la seva prevenció.

CONTINGUTS:

1. Farmacologia general:
  - 1.1. Conceptes i història de farmacologia.
  - 1.2. Nomenclatura, classificació i regulació legal de l'ús dels medicaments.
  - 1.3. Formes farmacèutiques i vies d'administració.
  - 1.4. Farmacocinètica: alliberació, absorció, distribució, metabolització i eliminació.
  - 1.5. Farmacodinàmia: mecanismes d'acció farmacològica, receptors, teories de l'unió fàrmac-receptor i l'efecte farmacològic.
  - 1.6. Farmacovigilància: Estudi de les reaccions adverses.
  - 1.7. Toxicitat dels medicaments
  - 1.8. Càlculs en farmacologia
  - 1.9. Farmacologia en situacions especials (geriatria, pediatria, embaràs, insuficiència renal i insuficiència hepàtica)
  - 1.10. Gestió de medicaments com a residus: emmagatzematge i recollida.
2. Farmacoteràpia:
  - 2.1. Farmacologia en alteracions del sistema nerviós:
    - 2.1.1 Sistema nerviós autònom
    - 2.1.2. Sistema nerviós central:
      - 2.1.2.1. Analgèsics
      - 2.1.2.2. Anestèsics
      - 2.1.2.3. Antiedematosos cerebrals
      - 2.1.2.4. Antiparkinsonians

- 2.1.2.5. Antiepilèptics
- 2.1.2.6. Antimigranyosos
- 2.1.2.7. Antineuràlgics
- 2.1.2.8. Hipnòtics, sedants i ansiolítics
- 2.1.2.9. Antidepressius
- 2.1.2. 10. Estimulants del sistema nerviós central
- 2.2. Farmacologia en alteracions del sistema respiratori:
  - 2.2.1. Antitussígens
  - 2.2.2. Expectorants i mucolítics
  - 2.2.3. Broncodilatadors:
    - 2.2.3.1. Centrals
    - 2.2.3.2. B-adrenèrgics
    - 2.2.3.3. Corticoids
    - 2.2.3.4. Altres
- 2.3. Farmacologia en alteracions del sistema cardiocirculatori:
  - 2.3.1. Cardiotònics
  - 2.3.2. Antiarrítmics
  - 2.3.3. Antianginosos
  - 2.3.4. Vasodilatadors
  - 2.3.5. Diürètics
  - 2.3.6. Antihipertensius
  - 2.3.7. Hipolipemians
- 2.4. Farmacologia en alteracions hematològiques:
  - 2.4.1. Antianèmics
  - 2.4.2. Anticoagulants i fibrinolítics
  - 2.4.3. Hemostàtics.
- 2.5. Farmacologia en alteracions del sistema digestiu:
  - 2.5.1. Antiulcerosos:
    - 2.5.1.1. Tòpics
    - 2.5.1.2. Sistèmics
  - 2.5.2. Antiemètics:
  - 2.5.3. Laxants
  - 2.5.4. Antidiarrèics
  - 2.5.5. Hepatoprotectors
  - 2.5.6. Dietoteràpia: Nutrició enteral i parenteral
- 2.6. Farmacologia en alteracions del sistema musculoesquelètic:
  - 2.6.1. Antiinflamatoris:
    - 2.6.1.1. No esteroids
    - 2.6.1.2 Esteroids
  - 2.6.2. Relaxants musculars
  - 2.6.3. Tractament de l'osteoporosi
- 2.7. Farmacologia en les alteracions sistema immunològic:
  - 2.7.1. Immunologia activa: vacunes
  - 2.7.2. Immunologia passiva: gammaglobulines
  - 2.7.3. Immunodepressors
- 2.8. Medicaments utilitzats en el tractament i la prevenció de les malalties infeccioses:
  - 2.8.1. Antisèptics i desinfectants
  - 2.8.2. Antibiòtics

- 2.8.3. Antivírics
- 2.8.4. Tuberculostàtics
- 2.8.5. Antifúngics
- 2.8.6. Altres antiparasitaris
- 2.9. Medicaments utilitzats en oncologia (citostàtics):
  - 2.9.1. Normes de manipulació:
    - 2.9.1.1. Administració.
    - 2.9.1.2. Tractament de deixalles.
- 2.10. Medicaments utilitzats en oftalmologia.
- 2.11. Medicaments utilitzats en otorrinolaringologia
- 2.12. Medicaments utilitzats en dermatologia.
- 2.13. Medicaments utilitzats en endocrinologia:
  - 2.13.1. Antitiroidals.
  - 2.13.2. Tiroïdals.
  - 2.13.3. Antidiabètics.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es farà d'acord amb els següents criteris:

-Una prova escrita que representarà el 90% de la nota.

-Un treball que representarà el 10% restant.

Per poder fer mitjana caldrà que la prova escrita i el treball se superin, per separat, amb una nota igual o superior a 5.

BIBLIOGRAFIA

BÀSICA:

Catálogo de Especialidades Farmacéuticas. Madrid: Consejo General de Colegios Oficiales de Farmacéuticos, 2000.

Mata Rodríguez, C. i altres *Farmacología Clínica*. Barcelona: Masson, 1997.

Martindale. *Guia completa de consulta farmacoterapéutica*. Barcelona: Pharma, 2003.

Velasco Martín, A. i altres *Introducción a la Farmacología Clínica*. Barcelona: Menarini, 1997.

RECOMANADA:

Hansten, P. *Interacciones Farmacológicas*. Barcelona: Doyma 1988.

Nutrició i Dietètica

PROFESSORA: Eva ROVIRA i PALAU

Crèdits: 4,5

Quadrimestre: 4r

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Conegui els principis dietètics.
2. Respecti els hàbits individuals de la persona.
3. Seleccioni i confeccioni una dieta equilibrada en funció de l'edat i de l'aport de nutrients necessaris d'acord amb la despesa energètica.
4. Identifiqui i apliqui els principis dietètics en relació a les alteracions de salut més comunes.
5. Resolgui els problemes nutricionals precisant les modificacions nutricionals dels processos culinàries o bé de textura perquè s'apliqui cada dieta a una patologia específica, mantenint els hàbits i els costums individuals.
6. Ensenyi a l'usuari la terapèutica emprada, la preparació, la conservació i el seguiment de les dietes.

CONTINGUTS:

1. Generalitats dietètiques.
  - 1.1. Nutrició i alimentació.
  - 1.2. Grups d'aliments. Concepte i classificació.
  - 1.3. Grups de nutrients.
  - 1.4. Equilibri nutricional.
  - 1.5. Taules de composició d'aliments.
2. Alimentació de les persones sanes.
  - 2.1. Alimentació equilibrada.
  - 2.2. Alimentació durant l'embaràs i l'al·letament.
  - 2.3. Alimentació en el nadó i en el nen.
  - 2.4. Alimentació en la vellesa.
  - 2.5. Alimentacions alternatives.
3. Higiene alimentària i conservació dels aliments.
  - 3.1. Manipulació d'aliments.
  - 3.2. Procediments de cocció.
  - 3.3. Conservació dels aliments.
  - 3.4. Toxiinfeccions alimentàries
4. Generalitats. Dietes terapèutiques.
  - 4.1. Dieta progressiva.
  - 4.2. Dieta hiposòdica.
  - 4.3. Dieta en la diabetis.
  - 4.4. Dietoteràpia de les patologies de l'aparell digestiu.
  - 4.5. Dieta en la insuficiència renal.
  - 4.6. Dieta per la persona VIH positiva o amb sida.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de la assignatura es farà d'acord amb els següents criteris:

- Un examen ordinari de juny que caldrà superar amb una puntuació igual o superior a 5. En cas de no arribar-hi, l'alumne es podrà presentar a la convocatòria de setembre.
- Els criteris que estableixi el professor de l'assignatura. (assistència a classe, participació activa, presentació de treballs...)

BIBLIOGRAFIA:

Cervera P.; Clapés, J. Rigolfas, R. *Alimentació i Dietoteràpia*. 3a ed. Madrid: Interamericana McGraw-Hill, 1994.

Salas-Salvadó, J; Bonada, A; Trallero, R; Saló M.E. *Nutrición y dietética clínica*. Barcelona: Masson, 2000.

León, M; Celaya, S, *Manual de Recomendaciones Nutricionales al Alta Hospitalaria*. Barcelona: Novartis, 2001.

Assignatures troncales i obligatòries de 3r curs

Infermeria Comunitària III

PROFESSORS: Lourdes ALBIAC i SUÑER
M. Carme RAURELL i COSTA

Crèdits: 9

Anual

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Identifiqui les funcions d'Infermeria com a component de l'Equip d'Atenció Primària (EAP).
2. Defineixi les funcions de la infermeria en Atenció Primària de Salut (APS) en l'atenció directa i integri els aspectes socials que influeixen en la vida familiar i comunitària.
4. Demostri coneixements i habilitats en l'aplicació del PAI en l'APS.
5. Conegui programes d'APS dirigits a grups específics de la població.

CONTINGUTS:

Cicle teòric

1. Història i evolució de la infermeria en l'àmbit comunitari. Atenció directa d'infermeria en APS..
  - 1.1. Influència social en la vida comunitària i familiar.
  - 1.2. Atenció domiciliària: marc conceptual. Objectius. Tipus i delimitacions del servei. Àmbit. Responsabilitats.
  - 1.3. Organització de les consultes d'infermeria en APS. Funcions. Activitats. Registres.
  - 1.4. Procés d'Atenció d'Infermeria en l'APS.
  - 1.5. Modalitats d'infermeria extrahospitalària: Infermeria en salut laboral.
  - 1.6. Problemes de salut prevalents en APS: Programes i protocols.
  - 1.7. Activitats preventives en l'àmbit de l'APS.
2. L'Equip d'Atenció Primària (EAP):
  - 2.1. L'equip com a sistema de treball.
  - 2.2. L'EAP: concepte; components, funcions, activitats, àmbit d'actuació.
  - 2.3. Funcions de la infermeria dins de l'equip d'Atenció Primària (EAP).
3. Sistemes d'informació i registre en APS.
  - 3.1. Fulls normatius de l'HCAP.
  - 3.2. Fulls de suport.
  - 3.3. Recollida de dades en APS segons el model de V. Henderson.

Cicle pràctic

Durant el cicle pràctic s'apliquen els coneixements teòrics i s'hi realitza l'aprenentatge d'habilitats i el desenvolupament d'actituds. Les pràctiques es realitzaran en diferents centres d'Atenció Primària de Salut (APS) de la comarca o altres comarques properes.

L'experiència pràctica extrahospitalària en el marc d'aquesta assignatura té com a finalitat que l'estudiant integri els coneixements adquirits a l'Escola en un context real, de manera que sàpiga determinar problemes de salut reals i potencials de l'individu, família o la comunitat i tingui l'habilitat necessària per aplicar

els mitjans adequats en cada cas per donar una atenció integral i planificada als usuaris en llur àmbit més proper.

Els estudiants disposaran d'una guia de l'experiència pràctica on consten els objectius que ha d'assolir.

Durant les pràctiques, els estudiants segueixen el mateix horari que els professionals d'infermeria.

Els professors de l'àrea d'Infermeria Comunitària de l'Escola faran un seguiment de les pràctiques coordinant la integració de l'alumne en el centre i comentant amb l'EAP l'evolució i el desenvolupament de la seva feina.

Durant les pràctiques l'estudiant ha d'elaborar un PAI i un treball, d'acord amb el professor de l'escola (es tindran en compte iniciatives personals i de l'EAP en què l'alumne pugui participar).

AVALUACIÓ:

L'avaluació del cicle teòric es farà mitjançant dues proves parcials durant el curs (la segona prova coincidirà amb la convocatòria ordinària de juny).

Les proves tindran un valor del 75% de la nota final. El 25% restant s'obtindrà a partir de: seminaris, treballs individuals i treballs de grup, participació i assistència a classe.

L'avaluació del cicle pràctic es realitzarà a partir de les qualificacions obtingudes pels estudiants en:

- L'avaluació conjunta de les pràctiques entre l'equip d'infermeria dels respectius centres i el professor que haurà dirigit les pràctiques.
- L'execució i la presentació del treball realitzat durant el període.

El contingut teòric de l'assignatura suposarà un 70%, el 30% restant correspondrà al cicle pràctic (és imprescindible tenir-los tots dos aprovats).

El responsable de l'assignatura es reserva el dret de poder fer repetir el cicle pràctic si el teòric no està aprovat.

Els estudiants que no aprovin tota l'assignatura pel juny quedaran suspesos de tots els continguts i caldrà que es presentin en la convocatòria de setembre. Si tampoc no aproven aquesta convocatòria, passaran a les següents convocatòries en les mateixes condicions exposades anteriorment.

BIBLIOGRAFIA:

Alfonso, M.T. *Enfermería comunitaria I*. Barcelona: Sèrie «Manuales de enfermería». Ediciones Científicas y Técnicas. Masson-Salvat, 1992.

Frias Osuna, A. *Enfermería Comunitaria*. Barcelona: Masson, 2000.

La història clínica per l'Assistència Primària. Barcelona: Departament de Sanitat i Seguretat Social, Generalitat de Catalunya, 1989.

Martín Zurro, A. *Manual de la Atención Primaria*. 1a i 2a ed. Barcelona: Doyma, 1986 i 1989.

OMS. *Informe de la Conferència Internacional sobre APS de Viena*. Ginebra: OMS, 1979.

Hipertensió arterial per a l'Atenció Primària. Barcelona: Societat Catalana de Medicina Familiar i Comunitària, 1997.

Llibre Blanc: bases per a la integració de la prevenció a la pràctica assistencial. Barcelona: Generalitat de Catalunya: Departament de Sanitat i Seguretat Social. Doyma, 1993.

Sánchez Moreno, A. i altres *Enfermería comunitaria 3*. Madrid: Interamericana, 2000.

Martínez Navarro, F. i altres *Salud Pública*. Madrid: Interamericana, 1998.

Cervera, P. i altres *Alimentación y dietoterapia*. 3a ed. Madrid: Interamericana-McGraw-Hill, 1999.

Fotocòpies d'articles que es donaran a classe (lectura obligatòria).

Infermeria Medicoquirúrgica. Adult II

PROFESSORS: Eduard BATISTE-ALENTORN i GUILLÉN
Amadeu GODAYOL i VILA
Montserrat LORENZO i ÀVILA
Josep PÉREZ i CASTANEDO
Pilar SOLER i CANUDAS

Crèdits: 16
Anual

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Identifiqui les manifestacions de dependència en les alteracions físiques/psíquiques així com aplicar el procés d'atenció d'infermeria per tal d'afavorir la màxima independència.
2. Adquireixi les habilitats necessàries per poder atendre a la persona/família en el seu procés d'emmalaltir.

CONTINGUTS:

Fisiopatologia:

1- Dermatologia:

- 1.1 Lesions primàries i secundàries de la pell
- 1.2 Alopecies.
- 1.3 Infeccions parasitàries, piògenes, víriques i micòtiques.
- 1.4 Dermatitis excematoses i atopia
- 1.5 Tumors cutanis benignes.
- 1.6 Precàncer i càncer de pell
- 1.7 Malalties de transmissió sexual
- 1.8 Psoriasis
- 1.9 Uritcàries

2- Endocrinologia:

- 2.1 Anatomia i semiologia del sistema endocrí.
- 2.2 Alteracions de l'hipotàlam i l'hipòfisi.
- 2.3 Alteracions de tiroides i paratiroides. Cirurgia.
- 2.4 Diabetes.
- 2.5 Malalties de l'escorça i moll suprarenal.
- 2.6 Obesitat.
- 2.7 Trastorns del metabolisme: hiperuricèmia i hiperlipidèmia.

3- Neurologia:

- 3.1 Alteracions dels parells cranials.
- 3.2 Coma i mort cerebral
- 3.3 Tumors del SNC.
- 3.4 Complicacions neurològiques de les malalties sistèmiques.
- 3.5 Cefalees migranyoses i no migranyoses.
- 3.6 Malalties degeneratives i desmialitzants del SNC
- 3.7 Neuropaties perifèriques, malalties musculars i síndromes dolorosos de la columna vertebral.
- 3.8 Epilèpsia i moviments involuntaris i anormals.

4- Oncologia

- 4.1 Biologia del càncer i carcinogènesi física, química i biològica
  - 4.2 Comportament de cèl·lules tumorals.
  - 4.3 Clínica dels tumors humans. Manifestacions locals dels tumors. Metàstasi. Neoplàsies múltiples.
  - 4.4 Tipus histològics de tumors. Extensió, estadis i factors pronòstics dels tumors.
  - 4.5 Tractament del càncer: estratègia general.
  - 4.6 Tractaments locals del càncer: cirurgia i radioteràpia.
  - 4.7 Tractaments sistèmics del càncer: quimioteràpia i hormonoteràpia.
- 5- Traumatologia
- 5.1 Record anatomofisiològic del sistema nerviós i dels sistema musculoesquelètic
  - 5.2 Malalties congènites i adquirides de l'aparell locomotor.
  - 5.3 Infeccions òssies i articulars
  - 5.5 Distròfies òssies i malalties generalitzades dels ossos.
  - 5.6 Malalties reumàtiques.
  - 5.7 Procediments i tractaments en traumatologia, ortopèdia i neurologia.

Controls i cures d'infermeria:

- 1- Cures a persones amb necessitats especials:
  - 1.1 Cures al pacient cremat
  - 1.2 Assistència integral al pacient amb neoplàsia
  - 1.3 Assistència integral en la malaltia terminal
  - 1.4 Control i tractament del malalt diabètic. Complicacions.
- 2- Intervencions per optimitzar les funcions neurològiques:
  - 2.1 Cures a la persona amb patologia vascular cerebral.
  - 2.2 Cures a la persona amb traumatisme cranial.
  - 2.3 Cures a la persona amb trastorns convulsius.
- 3- Potenciació de la comunicació:
  - 3.1 Cures a la persona amb dèficit auditiu.
  - 3.2 Cures a la persona amb dèficit visual.
  - 3.3 Sistemes de recolzament.
- 4- Control de la immobilitat:
  - 4.1 Prevenció de possibles lesions
  - 4.2 Cures a la persona que presenta una fractura.
  - 4.3 Cures a la persona que presenta un traumatisme: toràcic, raquis, medul·lar
  - 4.4 Sistemes de recolzament.

Cicle pràctic:

S'estructura en un període de pràctiques en el camp hospitalari

AVALUACIÓ:

L'avaluació del cicle teòric (50% de l'assignatura) es realitzarà d'acord amb els següents criteris:

- Dues proves parcials alliberadores (la segona coincidirà amb la convocatòria ordinària de juny)
- Seminaris obligatoris.
- Criteris establerts pel professor

L'avaluació del cicle pràctic (50% de l'assignatura):

- Valoració de les pràctiques feta conjuntament entre el responsables de l'estudiant en el centre i el professor que realitzarà el seguiment.
- Disseny, execució i presentació d'un treball dirigit pel professor que fa el seguiment de l'estudiant.

Si pel juny no s'aprova tota l'assignatura quedaran suspesos tots els continguts i es passarà a les següents convocatòries en les mateixes condicions.

El professor de l'assignatura es reserva el dret de fer repetir el cicle pràctic si el teòric no està aprovat.

BIBLIOGRAFIA:

Brunner i Suddarch. *Enfermeria Médico-Quirúrgica*. Volums I i III. 7a ed. Mèxic: Interamericana 1994.

Col·lecció "Master de Enfermeria". Barcelona: Masson.

Enfermeria. Sèrie "Manuales de Enfermería". Barcelona: Salvat.

Ferreras, P. I.; Rozman, C. *Medicina Interna*. Madrid: Harcourt Brace, 1997.

Harrison. *Medicina interna*. Volum I i III, 13a ed. Madrid: Interamericana- McGraw-Hill, 1994.

Long, B.I.; Philipps, W.J. *Enfermeria Médico-Quirúrgica* Volums I i II, Madrid: Interamericana-McGraw-Hill, 1998.

Infermeria Maternoinfantil

PROFESSORS: Josep MALO i GUILLEN
Rosa ROSEAN i VILA
M. PILAR TURÓN i MORERA

Crèdits: 15

Anual

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Identifiqui i descriu les característiques estructurals i funcionals que defineixen cadascuna de les etapes del cicle reproductiu.
2. Descriu el desenvolupament normal del procés de maternitat.
3. Analitzi els problemes de dependència que poden aparèixer en les dones, les parelles i les famílies al llarg del cicle reproductiu.
4. Identifiqui i descriu les característiques estructurals i funcionals que defineixen cadascuna de les etapes del creixement i desenvolupament humà des del naixement fins a l'adolescència.
5. Identifiqui les necessitats del nen en les diferents fases de creixement.
6. Analitzi els problemes de dependència que pot presentar el nen des del naixement fins a l'adolescència.
7. Integri el Procés d'Atenció d'Infermeria com a instrument de treball per ajudar a la dona, la parella i la família a assolir al màxim la seva independència i donar-los una atenció individualitzada.

CONTINGUTS:

1. Introducció a la infermeria maternal.
2. Procés de maternitat. Embaràs, part i puerperi.
  - 2.1. Semiologia.
  - 2.2. Desenvolupament fetal i placentari. Intercanvis feto-placentaris.
  - 2.3. Gestació:
    - 2.3.1. Embaràs normal:
    - 2.3.2. Problemes de salut durant l'embaràs.
  - 2.4. El part:
    - 2.4.1. El part normal.
    - 2.4.2. El part distòcic.
  - 2.5. El puerperi:
    - 2.5.1. Puerperi normal.
    - 2.5.2. Problemes de salut en el puerperi
  - 2.6. Atencions d'infermeria durant el procés de maternitat.
3. Atenció immediata al nadó.
4. Aspectes psicològics de la maternitat i la paternitat.
5. Sexualitat i reproducció humana:
  - 5.1. Conducta sexual humana.
  - 5.2. Planificació familiar. Contracepció.
  - 5.3. Problemes de salut reproductiva.
  - 5.4. Climateri i menopausa.
6. Introducció a la infermeria infantil
7. El nounat:

- 7.1. Adaptació a la vida extrauterina.
- 7.2. Valoració, classificació i característiques del nou-nat.
- 7.3. Cures al nou-nat sa i al nou-nat amb problemes de salut.
- 8. Creixement i desenvolupament del nen:
  - 8.1 Conceptes i característiques.
  - 8.2 Etapes del creixement i desenvolupament infantil.
  - 8.3 Alimentació infantil.
  - 8.4 Profilaxi de les malalties infeccioses. Immunització.
  - 8.5 Malalties pròpies de la infància.
  - 8.6 Accidents infantils.
- 9. El nen amb problemes de salut:
  - 9.1 Problemes respiratoris.
  - 9.2 Problemes nutricionals i digestius.
  - 9.3 Problemes infecciosos.
  - 9.4 Problemes nefrourinaris.
  - 9.5 Problemes neurològics.
  - 9.6 Problemes quirúrgics.
  - 9.7 Problemes de l'aparell locomotor.
- 10. El nen en situació especial:
  - 10.1 El nen amb malaltia crònica i/o terminal. Cures d'infermeria.
  - 10.2 Maltractament infantil: Detecció, prevenció i actuació.

* L'assignatura té uns crèdits pràctics que l'estudiant dedicarà a fer un treball de camp.

AVALUACIÓ:

A l'inici de l'assignatura el professor entregarà un full on es concretaran els criteris d'avaluació.

BIBLIOGRAFIA:

- Alexander, J. *Atención de la paciente obstétrica*. Mèxic: Limusa, 1991.
- Behrman. *Manual de pediatria de Nelson*. Madrid: Interamericana, 1995.
- Bleier I.J. *Enfermería materno-infantil*. Mèxic: Interamericana, 1982.
- Broe, V. *Manual de enfermería pediátrica. Protocolos de asistencia*. Barcelona: Masson-Salvat, 1988.
- Departament d'Infermeria de l'Hospital for Sick Children, Toronto, Canadà.
- Manual de enfermería pediátrica. Protocolos de asistencia*. Barcelona: Salvat, 1988.
- Dickason, E.J. *Enfermería Materno-infantil*. Madrid: Mosby-Doyma, 1999.
- Farré, J. M i col. *Comportamientos sexuales*. Barcelona: Fontanella, 1980.
- Hamilton, M. *Enfermería pediátrica básica*. Madrid: Interamericana - McGraw-Hill, 1990.
- Haslam, M. T. *Disfunciones sexuales. Diagnóstico y tratamiento*. Barcelona: Doyma, 1986.
- Marlow-Redding. *Enfermería pediátrica*. Vol. I, II, III. Madrid: Panamericana, 1990.
- Muscari, M.E. *Enfermería pediátrica*. Mèxic: McGraw-Hill Interamericana, 1999.
- Nursing photobook. *Cuidados pediátricos en enfermería*. Barcelona: Doyma, 1985.
- Nursing photobook. *Ginecología y obstetricia en enfermería*. Barcelona: Doyma, 1986.
- Reeder. *Enfermería Materno-infantil*. Mèxic: Interamericana-McGraw-Hill, 1995.
- Sacharin. *Enfermería pediátrica*. Madrid: Interamericana-McGraw-Hill, 1989.
- Seguranyes. *Enfermería maternal*. Barcelona: Masson-Salvat, 1994.
- Stirrat. *Manual clínico de ginecología y obstetricia*. Mèxic: McGraw-Hill, 1986.

Infermeria Psiquiàtrica de Salut Mental

PROFESSORS: Joan LÓPEZ i CAROL
Jordi VERDAGUER i GORCHS

Crèdits: 6
Anual

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Adquireixi la capacitat de detecció de disfuncions psíquiques en els pacients atesos.
2. Conegui el conjunt d'habilitats tècniques, de relacions interpersonals, de comunicació i socials que permetin desenvolupar plans de cures adequats a l'objectiu d'atenció.
3. Sàpiga quins són els recursos assistencials socio-sanitaris disponibles per a l'atenció específica de la salut mental de la població.

CONTINGUTS:

1. Concepte de salut mental. Evolució històrica.
2. Concepte d'infermeria en salut mental.
3. Epidemiologia dels trastorns mentals.
4. Descripció, procés, alternatives terapèutiques i actuacions d'infermeria amb relació a:
  - 4.1. Trastorns mentals orgànics.
  - 4.2. Trastorns de personalitat.
  - 4.3. Trastorns adaptatius.
  - 4.4. Trastorns de l'alimentació.
  - 4.5. Trastorns dissociatius.
  - 4.6. Trastorns per ansietat.
  - 4.7. Trastorns de l'estat d'ànim.
  - 4.8. Trastorns psicòtics.
  - 4.9. Trastorns afectius.
  - 4.10. Trastorns sexuals.
5. Drogodependències.
  - 5.1. Concepte de droga.
  - 5.2. Problemes derivats del consum de droga.
  - 5.3. Classificació de les drogues.
  - 5.4. Aspectes històrics, culturals i socioeconòmics.
  - 5.5. Factors originaris i afavoridors del consum de droga.
  - 5.6. Atenció d'infermeria a la persona drogadoendent.
6. Substàncies addictives: efectes sobre l'organisme i la conducta. Diagnòstic i procés terapèutic.
  - 6.1. Alcohol.
  - 6.2. Opiacis.
  - 6.3. Cocaïna i altres psicoestimulants.
  - 6.4. Cannabis. Al·lucinògens. Inhalants.
  - 6.5. Tabaquisme.
  - 6.6. Cafeïna.
  - 6.7. Joc patològic.

7. Pla de salut i atenció a la salut mental.

8. Legislació: internaments. Incapacitats. Cobertura assistencial.

* L'assignatura té uns crèdits pràctics que l'estudiant dedicarà a fer un treball de camp, supervisat pel professor.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es farà d'acord amb els següents criteris:

- una prova escrita que representarà el 30% de la nota final
- el treball individual o en grup representarà un 70% de la nota final .

BIBLIOGRAFIA:

Bobes, J. *Salud Mental: Enfermería psiquiátrica*. Madrid: Síntesis, 1994.

Delfi Abella. *Psiquiatria Fonamental*. Barcelona: Edicions 62, 1981.

DSM-IV. Barcelona: Masson, 1995.

Grivois, H. *Urgencias Psiquiátricas*. Barcelona: Masson, 1989.

L'atenció primària de salut i les drogodependències. Barcelona: Departament de Sanitat i Seguretat Social de la Generalitat de Catalunya

Rigol, A. *Enfermería de Salud Mental y psiquiátrica*. Barcelona: Salvat, 1995.

Sanfelin, V. *Problemas psiquiátricos*. Nurse. Rewiew. Barcelona: Masson, 1991.

Administració dels Serveis d'Infermeria

PROFESSORS: Lluís E. FLORENSA i CASTAÑE
Oriol MORERA i MIRALTA
Àngels ROMEU i FABRÉ

Crèdits: 7

Quadrimestre: 6è

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Analitzi com es desenvolupen en altres països els sistemes sanitaris i les similituds que tenen amb els del nostre país.
2. Analitzi l'estructura i el funcionament del sistema sanitari a Catalunya i Espanya.
3. Adquireixi nocions de teoria econòmica general, com a base per a una millor comprensió de l'economia de la salut.
4. Conegui els conceptes generals de la política i la planificació a nivell macroassistencial.
5. Expliqui quina és la importància que té la sanitat dins de l'economia general.
6. Comprengui la importància d'una clara definició de la filosofia i els objectius com a base per integrar les finalitats personals i organitzatives.
7. Utilitzi de forma eficaç i eficient els recursos humans i materials del Departament d'Infermeria.
8. Conegui els conceptes i les tècniques de control de qualitat en infermeria.
9. Utilitzi el mecanisme d'elaboració de programes i protocols.

CONTINGUTS:

1. Sistemes sanitaris.
  - 1.1. Conceptes i models principals.
  - 1.2. Sistema sanitari espanyol. «Ley General de Sanidad».
  - 1.3. Sistema sanitari a Catalunya. Llei d'Ordenació Sanitària a Catalunya.
  - 1.4. Sistemes sanitaris d'altres països.
  - 1.5. Organització sociosanitària.
2. Política sanitària.
  - 2.1. Conceptes d'economia: producció, costos, oferta i demanda, productivitat, etc.
  - 2.2. Economia i salut: eficàcia, efectivitat, eficiència i equitat.
  - 2.3. Política, planificació i avaluació sanitària.
3. Assistència secundària.
  - 3.1. Organització hospitalària pública a Espanya i a Catalunya.
  - 3.2. El centre hospitalari: filosofia, serveis, funcions.
4. Administració dels serveis d'infermeria.
  - 4.1. Organització.
  - 4.2. Administració.
    - 4.2.1. Procés de l'administració.
    - 4.2.2. Fases de l'administració: planificar, implementar i controlar.
  - 4.3. Qualitat assistencial
    - 4.3.1. Objectius. Conceptes
    - 4.3.2. Evolució històrica
    - 4.3.3. Concepte de gestió de qualitat

- 4.3.4. Producte, client, procés
- 4.3.5. Infermeria basada en l'evidència
- 4.4. Els registres d'infermeria en l'atenció hospitalària
- 5. Programació i protocolització.
  - 5.1. Programació: metodologia i disseny de programes.
  - 5.2. Protocolització: metodologia i disseny de protocols.
  - 5.3. Plans de salut. Pla de Salut de Catalunya

AVALUACIÓ:

L'avaluació es farà mitjançant una prova objectiva i la participació en seminaris, treballs individuals i de grup, participació i assistència a classe.

Els alumnes que no aprovin tota l'assignatura en la primera convocatòria, quedaran suspesos de tots els continguts i caldrà que es presentin a les següents convocatòries.

BIBLIOGRAFIA:

- Álvarez Nebreda, C. *Administración Sanitaria y Sistemas de Salud*. Madrid: Síntesis, 1994.
- Ballesteros i altres *Bases críticas de la administración*. Mèxic: Interamericana, 1997
- Boletín Oficial del Estado*, 26 d'abril de 1986, n. 102.
- Kron. *Liderazgo y administración en enfermería*. Mèxic: Interamericana, 1987.
- De la Cruz Balderas. *Administración de los servicios de enfermería*. Mèxic: Interamericana, 1989.
- Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, 1.324, juliol de 1990. Llei 156 1990, 9 de juliol d'Ordenació Sanitària a Catalunya.
- Generalitat de Catalunya, Comissió Tècnica per als Registres d'Infermeria a l'Atenció Hospitalària. *Els Registres d'Infermeria en l'Atenció Hospitalària*. 1990
- Eseverri. *Enfermería hospitalaria: Planificación, Dirección y control*. Barcelona: Médica y Técnica, col.l. «Informes tècnics» de la Generalitat de Catalunya, 1990.
- «Ley 14/1986, de 25 abril, General de Sanidad».
- Marriner. *Manual para administración de enfermería*. Mèxic: Interamericana, 1986.
- Rodríguez Porras, J.M. *El factor humano en la empresa*. Bilbao: Deusto, 1992
- Suñol i Foz. *Sobre la qualitat de l'assistència*. Barcelona: Acadèmica de Ciències Mèdiques, 1992.

Fotocòpies d'articles que es donaran a classe (lectura obligatòria).

Pràctica Clínica Integrada

PROFESSORS: Fina DANÉS i CROSAS
Teresa LLEOPART i COLL
Pilar TURÓN i MORERA

Crèdits:

Quadrimestre: anual

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

- 1.- Aprofundeixi en les cures d'infermeria que es porten a terme en un servei/centre d'atenció maternoinfantil, de salut mental o de geriatria.
- 2.- Conegui quins són els recursos assistencials i sociosanitaris disponibles per a l'atenció específica en aquestes àrees.
- 3.- Apliqui les habilitats i destreses tècniques, comunicacionals i de relació per desenvolupar plans de cures individualitzats adequats a cada situació.

CONTINGUTS:

L'estudiant escollirà realitzar un període de pràctiques en un centre o servei d'atenció geriàtrica, maternoinfantil o de salut mental.

Aquestes pràctiques seran tutoritzades per un professional-tutor del servei i per un professor de l'EUCS.

A l'inici de l'assignatura s'entregarà a l'estudiant un dossier amb la documentació específica que haurà d'utilitzar durant l'experiència pràctica.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es farà d'acord amb els següents criteris:

- Valoració de l'experiència pràctica realitzada pels professionals del servei/centre.
- Treball o memòria de pràctiques tutoritzat per un professor de l'escola.

Per aprovar l'assignatura caldrà tenir aprovats ambdós criteris.

Assignatures optatives

Anglès

PROFESSORA: M Carme CRIVILLÉS i GRAU

Crèdits: 4,5

Quadrimestre: 3r

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Desenvolupi els coneixements de gramàtica necessaris per a l'adquisició d'un us precís i correcte de la llengua anglesa, tant l'oral com l'escrita.
2. Adquireixi el vocabulari i frases fetes pròpies d'un context d'Infermeria i Dietètica i Nutrició
3. Desenvolupi la capacitat de comprensió de textos escrits, vídeos i gravacions.

CONTINGUTS:

1. Language:
  - 1.1 Some writing and spelling rules
  - 1.2 Review and contrasting tenses (active and passive)
  - 1.3 Narrating and linking past, present and future events
  - 1.4 Hypothetical situations and the conditionals
  - 1.5 Reporting statements, questions and commands
  - 1.6 Describing, defining and the relative clauses
  - 1.7 Modal verbs (obligation, necessity, advice ...)
  - 1.8 Useful phrases and vocabulary
2. Health Care
  - 2.1 Parts of the body
  - 2.2 Health and Diseases (symptoms, diagnosis, treatment)
  - 2.3 Health and food (culture, food and diets)
  - 2.4 Nutrition and Health tips
  - 2.5 Nursing and Nutrition news
  - 2.6 Case histories
  - 2.7 Working with Health Care Professionals
3. New approaches to Nursing and Food and Nutrition through the Internet

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es farà d'acord amb els següents criteris:

1. Una prova escrita en acabar l'assignatura que representarà el 70% de la nota.
2. El 30% restant s'obtindrà a partir d'un treball utilitzant Internet i altres mètodes multimèdia (CD Roms a l'Aula d'Autoaprenentatge) que ja es detallarà a començament de curs.)

BIBLIOGRAFIA:

- Alexander, L.G. *Step by Step 1/2/3* Harlow: Longman, 1991.
Austin, D.; Crossfield, T. *English for Nurses* Harlow: Longman, 1992.
Bolton, D; Goodey, N. *English Grammar in Steps*. London: Richmond Publishing, 1996.
Cambridge Word Selector Anglès-Català. Cambridge: Cambridge University Press, 1995.

Collins Today's English Dictionary Harper Collins, 1995.
James, D.V. *Medicine. English for Academic Purposes Series*. Hampstead: Phoenix ELT, 1989.
Longman Language Activator. Harlow: Longman, 1994.
McCarthy, M; O'Deli, F. *English Vocabulary in Use*. Cambridge: Cambridge University Press, 1994.
Murphy, R. *English Grammar in Use*. Cambridge: Cambridge University Press, 1994.
Oxford Dictionary of Food and Nutrition. Oxford :Oxford University Press, 1998.
Oxford Dictionary of Nursing. Oxford: Oxford University Press, 1998.
Oxford Diccioniari Visual. Oxford: Oxford University Press, 1992.
Willis, D. *Collins Cobuid Student's Grammar*. Harper Collins, 1991.
Word Selector Anglès-Català Cambridge University Press, 1995

Dossier de lectura i glossari.

Teràpies Complementàries

PROFESSORES: Fina DANÉS i CROSAS
Anna ROVIRAI SADURNÍ

Crèdits : 4,5
Quadrimestre : 3r

OBJECTIUS :

Que l'estudiant :

1. Conegui les diferents teràpies complementàries d'ús més freqüent en el nostre entorn.
2. Conegui algunes de les teràpies complementàries que els professionals d'infermeria poden desenvolupar i utilitzar com a recurs terapèutic.
3. Demostri habilitats en el primer nivell d'aplicació en : massatges i reflexologia podal.

CONTINGUTS :

1. Conceptes i generalitats de les teràpies complementàries .
2. Massatges :
  - 2.1 Conceptes i generalitats.
  - 2.2 Preparació del massatgista. Gimnàstica manual
  - 2.3 Efectes del massatge sobre l'organisme.
  - 2.4 Descripció de les principals manipulacions.
  - 2.4 Indicacions i contraindicacions del massatge.
  - 2.5 Sessions pràctiques.
3. Reflexologia:
  - 3.1 Introducció.
  - 3.2 Història.
  - 3.3 Zones reflexes del cos
  - 3.4 Causes de les zones doloroses.
  - 3.5 Objectiu.
  - 3.6 Consideracions en un massatge reflexològic.
  - 3.7 Moviment del massatge.
  - 3.8 Mètode de tractament.
  - 3.9 Freqüència, durada i reaccions.
  - 3.10 Indicacions i contraindicacions.
  - 3.11 Sessions pràctiques.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es farà d'acord amb els següents criteris:

1. Prova objectiva que representarà un 40% de la nota final.
2. Proves pràctiques que representaran un 60% de la nota final.
3. Assistència obligatòria a les classes pràctiques dels dos mòduls..

BIBLIOGRAFIA:

Massatge:

Boigey, M. *Manual de masaje*. Barcelona: Masson, 1989.

E. Peinado, *El arte del masaje*. Barcelona: Integral, 1992.
Frédéric Leboyer, Xantala *Un art tradicional: el massatge dels infants*. Barcelona: Alta Fulla, 1982.
George Downing, *El libro del masaje*. Barcelona: Urano, 1987.
Isabel Corral Pérez, *El masaje corporal*. Madrid: Libsa 1998.

Reflexología:

Marquardt, Hanne, *Manual práctico de la terapia de las zonas reflejas de los pies*. Barcelona: Urano, 1998.
Viñas, Frederic. *La respuesta está en los pies: tratado completo de Reflejo terapia*. Barcelona: Integral, 1986.
Lett, Anne. *Reflex Zone Therapy for health professionals*. Livingsston: Churchil, 2000.

Antropologia de la Salut

PROFESSORA: Rosa VALCÀRCEL i GUITIAN

Crèdits: 4,5

Quadrimestre: 4art.

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Valori la interacció dels aspectes socioculturals en el manteniment de la salut o en l'aparició de la malaltia.
2. Interpreti els perfils polisèmics del procés salut-malaltia.
3. Valori els referents culturals de les persones per entendre les vivències que fan del procés salut-malaltia.

CONTINGUTS:

1. La història de les relacions entre l'antropologia social i la medicina.
  - 1.1- Perspectives teòriques de l'antropologia en l'estudi de les variacions culturals: l'escola de Cultura i personalitat.
  - 1.2- L'antropologia de la salut com a coneixement teòric.
  - 1.3- La salut com a producte sociocultural.
2. Salut i malaltia: aproximacions antropològiques.
  - 2.1- Salut-malaltia: un sistema de representacions.
  - 2.2- Malaltia-malalt: un conjunt de normes, valors, creences i les seves jerarquitzacions.
  - 2.3- Concepció del cos i altres components de la persona.
  - 2.4- Dualitat: medicina folk vs. medicina oficial.
3. Les xarxes de recolzament socio sanitari des d'una perspectiva cultural.
  - 3.1- Les relacions socials en la salut.
  - 3.2- Les xarxes assistencials
  - 3.4- Altre xarxes de relació: família, parentiu, veïnat, amistat.
4. Salut i marginació social.
  - 4.1- L'atribució de la malaltia com a instrument de control social: diversitat cultural.
  - 4.2- Processos d'exclusió social dels malalts.
  - 4.3- Ideologia i actituds de despersonalització social.
  - 4.4- Deculturació o desvinculació del malalt.
  - 4.5- Drogaaddicció: ús i cultura de les drogues.

AVALUACIÓ:

L'avaluació es farà mitjançant un examen escrit i un treball de curs.

BIBLIOGRAFIA:

- Ackerknecht, E. *Medicina i antropologia social*. Madrid: Akal Universitaria, 1996
- Comelles, J; Martínez, A. *Enfermedad, cultura y sociedad*. Madrid: Eudema Antropología, 1993.
- Sontag, S. *La malaltia com a metàfora*. Barcelona: Empúries, 1997.

Sexualitat Humana

PROFESSORS: Montserrat FARO i BASCO
Josep M. ROMEU i ANFRUNS
M. Pilar TURÓN i MORERA

Crèdits: 4,5

Quadrimestre: 3r

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

- 1.- Adquireixi coneixements dels aspectes biològics, socioculturals i psicològics que integren la sexualitat humana.
- 2.- Conegui la implicació de la malaltia en la sexualitat humana, així com les seves repercussions psicossocials.
- 3.- Conegui els diferents programes d'orientació i educació sexual tant des del punt de vista individual com comunitari.
- 4.- Adopti actituds ètiques, responsables i respectuoses davant les múltiples expressions de la sexualitat humana.
- 5.- Interpreti el procés de construcció social de la Sida.
- 6.- Promogui un abordatge objectiu i integrador de la persona amb VIH/Sida.

CONTINGUTS:

- 1.- Perspectives històriques de la sexualitat. Visió antropològica.
- 2.- Sexualitat humana i cultura.
- 3.- Dimensions de la sexualitat.
- 4.- Comportament sexual humà:
  - 4.1 La sexualitat en les diferents etapes del cicle vital.
  - 4.2 Resposta sexual humana.
  - 4.3 Característiques i varietat de la conducta sexual.
- 5.- Sexualitat i reproducció
- 6.- Transtorns de la sexualitat:
  - 6.1 Disfuncions sexuals.
  - 6.2 Parafilies.
  - 6.3 Transtorns de la identitat sexual.
- 7.- Malalties de transmissió sexual.
- 8.- Sexualitat i VIH/Sida.
  - 8.1 La construcció social de la malaltia.
  - 8.2 La resposta social a la malaltia de la Sida: tolerància, solidaritat i convivència.
  - 8.3 Comportaments de risc.
  - 8.4 Comportaments preventius.
  - 8.5 Política sanitària: estratègies de prevenció.
  - 8.6 Aspectes socials de la Sida:
    - Dones i VIH/Sida
    - La Sida als països del tercer món
- 9.- Impacte de les malalties cròniques sobre la sexualitat humana.

- 10.- Sexualitat i discapacitat.
- 11.- Sexualitat coercitiva. Programes de prevenció.
- 12.- Programes d'educació sexual.
- 13.- Aspectes ètics i legals entorn a la sexualitat humana.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es farà d'acord amb els següents criteris:

- Assistència i participació a classe.
- Presentació d'un treball final.

BIBLIOGRAFIA:

- Amor Pau, J.R. *Afectividad y sexualidad en la parsona con deficiencia*. Madrid: Universidad Pontificia Comillas, 1997.
- Baldaro, J. i col. *La sexualidad del deficiente*. Barcelona: Ceac, 1988.
- Bancroft, J. *Desviaciones de la conducta sexual*. Barcelona: Fontanella, 1977.
- Gatell, JM.; et al. *Guia práctica del sida*. 6a ed. Barcelona: Masson, 2000.
- Gellman Charles *El placer masculino*. Esplugues de Llobregat: Plaza&Janés, 1996.
- Hare-Mustin Racher, T. *Marcar la diferencia psicología y construcción de los sexos*. Barcelona: Herder, 1994.
- Margulis Lynn. *Què és el sexe?* Barcelona: Proa, 1999.
- Masters William, H. *Respuesta sexual humana*. Buenos Aires: Inter-médica, 1981.
- Masters William, H. *Eros. Los mundos de la sexualidad*. Barcelona: Grijalbo Mondadori, 1996.
- Masters William, H. *La sexualidad humana*. Barcelona: Grijalbo, 1995.
- Polo, R. *Manual de nutrición y sida*. Fundación Wellcome España, 2000.
- Kaplan Helen Singer, *La nueva terapia sexual tratamiento activo de las disfunciones sexuales*. Madrid: Alianza, 1994.
- Sontag, S. *El sida y sus metáforas*. Barcelona: Muchnik, 1989.
- Sontag, S. *La malaltia com a metàfora*. Barcelona: Empuries, 1997.
- Stoppard, Miriam. *Guia del sexo Miriam Stoppard*. Barcelona: Ediciones Primera Plana D.L, 1998.
- Tordjman Gilbert. *El placer femenino*. Barcelona: Plaza&Janés, 1997.

FONTS DOCUMENTALS:

Departament de Sanitat de la Generalitat de Catalunya
www.gencat.es/sanitat/cat/sidaspinfo.htm

Ministerio de Salud y Consumo
www.msc.es/sida/home.htm

Sida Studi
www.intercom.es/sidastud

Sexualitat
www.arconet.es/med/avg/home.htm
www.psicoplanet.com/temas/tema26.htm

Al llarg de l'assignatura, els professors recomanaran bibliografia complementària.

Atenció d'Infermeria en Situacions de Dolor

PROFESSORS: Montserrat LORENZO I ÀVILA
Anna ROVIRA I SADURNI

Crèdits: 4,5

Quadrimestre: 4t

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

- 1- Identifiqui els diferents tipus de dolor.
- 2- Conegui les diferents teràpies farmacològiques i no farmacològiques per actuar davant del dolor.
- 3- Assumeixi l'actitud necessària per atendre aquelles persones que pateixen dolor.

CONTINGUTS

1-Principis bàsics del dolor

- 1.1.Definició del dolor.
- 1.2.Rellevància social del dolor.
- 1.3.Dolor innecessari i negligència terapèutica.

2-Dolor total.

- 2.1. Conceptualització.
- 2.2. Relació infermer-malalt.
- 2.3. Relació família equip-malalt.

3-Aspectes fisiològics i biològics del dolor.

- 3.1. Conceptes generals.
- 3.2. Anatomia.
- 3.3. Vies de transmissió nociceptiva.

4-Valoració global del dolor.

- 4.1. Història i exploració del pacient.
- 4.2. Entrevista i exploració.
- 4.3. Escales de valoració del dolor.
- 4.4. Comunicació no verbal.

5-Control del dolor.

- 5.1. Mesures farmacològiques
- 5.2. Mesures no farmacològiques: respiració/relaxació i visualització.

6-Dolor en situacions especials.

- 6.1. Dolor post-operatori.
- 6.2. Dolor en el pacient neoplàsic.
- 6.3. Dolor en els nens.
- 6.4. Dolor en les persones grans. (vell)
- 6.5. Dolor crònic.

7.Clinica del dolor.

- 7.1. Història de les clíniques del dolor.
- 7.2. Situació actual.
- 7.3. Unitat del dolor agut.
- 7.4. Clinica de dolor crònic.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es farà d'acord amb els següents criteris:

Treballs de grup: lectures i anàlisis d'articles i vídeos.

Assistència a classe.

Examen a partir de resolució de casos.

BIBLIOGRAFIA:

Aliga, L.; Baños, J.E. *Tratamiento del dolor. Teoría y práctica*. Barcelona: MCR, 1995.

Amutio Kareaga, A. *Nuevas perspectivas sobre la relajación*. Bilbao: Desclée de Brouwer, 1998.

Bernard Auriol, *Introducción a los métodos de relajación*, Madrid: Mandala, 1992

Durand de Bousingen, R. *La relajación*, Barcelona: Paidotribo, 1997.

Farhi, D. *El gran libro de la respiración*, Barcelona: Robin Book, 1998.

Lusk, J.T, *Visualizaciones curativas y de Relajación*, Barcelona: Martinez Roca, 1995.

McCaffery, R. *Manual clínico para la práctica de enfermería*. Barcelona: Salvat, 1992.

Miranda Pitchot, A. *Dolor postoperatorio. Estudio, valoración y tratamiento*. Barcelona: Jims, 1992

Novel, G.; Lluch, M.T.E. *Enfermería psico-social II*. Barcelona: Salvat, 1991.

Philipsh, Clare. *El tratamiento psicológico del dolor crónico*. Madrid: Pirámide 1991.

Raj, P. *Tratamiento práctico del dolor*. Madrid: Mosby-Doyma, 1994.

Sandrin, L. *Comprender y ayudar al enfermo*. Madrid: San Pablo, 1997

Sandrin, L. *Como afrontar el dolor, aceptar y comprender el sufrimiento*. Madrid: San Pablo 1997.

Actuació en Situacions d'Emergència Extrahospitalària

PROFESSORES: Olga ISERN i FARRÉS
Elisenda JAUMIRA i AREÑAS
Pilar TURON i MORERA

Crèdits:4,5
Quadrimestre: 4t

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Prengui consciència de la necessitat d'organitzar-se davant d'una situació d'emergència.
2. Conegui els principis d'intervenció davant d'una situació d'emergència.
3. Actui correctament davant d'una situació d'emergència extrahospitalària.

CONTINGUTS:

1. Teòrics

- 1.1. Introducció als primers auxilis.
- 1.2. Actuació general davant d'una emergència.
- 1.3. Obstrucció de la via aèria.
- 1.4. Suport vital bàsic.
- 1.5. Hemorràgies.
- 1.6. Xoc.
- 1.7. Traumatismes.
- 1.8. Immobilització i mobilització d'accidentats.
- 1.9. Cremades i lesions per electricitat.
- 1.10. Trastorns provocats per la calor i el fred.
- 1.11. Alteracions de la consciència.
- 1.12. Malaltia coronària aguda.
- 1.13. Reaccions al·lèrgiques i anafilàctiques.
- 1.14. Intoxicacions.
- 1.15. Picades i mossegades.
- 1.16. Urgències neurològiques.
- 1.17. Part.
- 1.18. Accidents en el medi aquàtic.
- 1.19. Concepte, classificació i efectes de les catàstrofes.
- 1.20. Organització de l'auxili en cas de catàstrofes.
- 1.21. Farmaciola.
- 1.22. Legislació.

2. Seminaris pràctics

- 2.1. Suport vital bàsic.
- 2.2. Desobstrucció via aèria.
- 2.3. Mobilització i immobilització bàsiques.
- 2.4. Extracció del casc.
- 2.5. Anàlisi de casos pràctics.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es farà d'acord amb els següents criteris:

- Participació i assistència a classe.
- Participació i assistència en seminaris.
- Realització d'un treball.
- Una prova escrita.

BIBLIOGRAFIA:

Manual de la Cruz Roja de Primeros Auxilios. Madrid: El País-Aguilar, 1999.

Ortega, I; de la Plaza, E. *Manual de urgencias para el técnico en emergencias médicas*. Alcalá La Real (Jaén): Formación Alcalá, 2001.

Romero-Nieva, J; Duque, C. *Guía de intervención rápida de enfermería en situaciones urgentes*. Madrid: Difusión Avances de Enfermería, 2002.

Capilla, J; Cassany, M. *Socorrisme: Tècniques de suport a l'atenció sanitària immediata*. Creu Roja a Catalunya. Barcelona: Pòrtic, 1998.

Leon, M. *Urgències a l'atenció primària*. 1a ed. Barcelona: Institut Català de la Salut, 1997.

Net, A; de la Torre, F; Cerdà, M. *Aprèn a salvar una vida: Curs interactiu de suport vital bàsic*. [CD-Rom]. Barcelona: Enciclopèdia Catalana-Proa, 1996.

Bombers de Barcelona; Col·legi Oficial d'Infermeria de Barcelona. *Urgències i emergències extrahospitalàries*. [CD-Rom]. Barcelona: Bombers de Barcelona, 2000.

Atenció d'Infermeria en les Addiccions i Toxicomanies

PROFESSORS: Jordi VERDAGUER i GORCHS
M. Carme RAURELL i COSTA

Crèdits: 3

Quadrimestre: 5è

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Conegui la història de les drogues dins la societat.
2. Conegui l'atenció a les drogodependències en el camp de l'Atenció Primària de Salut.
3. Conegui les diferents intervencions preventives en aquest camp.
4. Identifiqui les principals urgències derivades del consum d'aquestes substàncies.
5. Identifiqui les patologies més freqüentment associades al consum de drogues.
6. Analitzi els problemes de dependència més freqüents en aquestes situacions i apliqui les funcions pròpies d'infermeria.
7. Conegui la legislació vigent en el món de les drogodependències.

CONTINGUTS:

1. Arrelament històric de les diferents drogues en el nostre marc cultural.
2. Atenció a les drogodependències des de l'Atenció Primària de Salut.
  - 2.1. Alcohol:
    - 2.1.1. Detecció de consumidors.
    - 2.1.2. Diagnòstic, intervenció terapèutica i seguiment
    - 2.1.3. Detecció de pacients amb criteris de dependència.
    - 2.1.4. Intervenció terapèutica, derivació i seguiment.
    - 2.1.5. Rol d'infermeria.
  - 2.2. Drogues il·legals:
    - 2.2.1. Detecció de consumidors.
    - 2.2.2. Diagnòstic, intervenció terapèutica i seguiment.
    - 2.2.3. Detecció de pacients amb criteris de dependència.
    - 2.2.4. Intervenció terapèutica, derivació i seguiment.
    - 2.2.5. Rol d'infermeria.
  - 2.3. Tabac:
    - 2.3.1. Detecció de fumadors
    - 2.3.2. Diagnòstic, intervenció terapèutica i seguiment.
    - 2.3.3. Detecció de pacients amb criteris de dependència.
    - 2.3.4. Intervenció terapèutica, derivació i seguiment.
    - 2.3.5. Rol d'infermeria.
  - 2.4. Urgències que es poden presentar a l'APS com a conseqüència del consum de drogues:
    - 2.4.1. Alcohol: Intoxicació, síndrome d'abstinència, patologia associada.
    - 2.4.2. Drogues il·legals: Intoxicació, síndrome d'abstinència, patologia associada.
    - 2.4.3. Criteris de derivació.
    - 2.4.4. Rol d'infermeria. Tabac: tractament des del servei especialitzat.
3. Atenció a les drogodependències des dels serveis especialitzats.
  - 3.1. Programes de tractament.

- 3.2. Rols professionals.
- 3.3. CAS, CT, UHD, Serveis penitenciaris.
- 3.4. Cafeïna:
  - 3.4.1. Descripció del fenomen.
  - 3.4.2. Diagnòstic.
- 3.5. Joc patològic:
  - 3.5.1. Factors desencadenants.
  - 3.5.2. Diagnòstic.
  - 3.5.3. Tractament especialitzat i intervenció des de primària.
- 3.6. Drogues de síntesi:
  - 3.6.1. Descripció, efectes i formes de consum.
  - 3.6.2. Riscs de consum.
  - 3.6.3. Intervenció terapèutica.
- 3.7. Noves addiccions: treball, ordinadors, noves substàncies, internet.
- 4. Patologies associades al consum de drogues il·legals:
  - 4.1. Descripció del fenomen.
  - 4.2. Programes de detecció de risc de malalties infectocontagioses.
  - 4.3. Desenvolupament i aplicació dels programes d'intercanvi de xeringues.
  - 4.4. Programes d'educació sanitària.
  - 4.5. Rol d'infermeria.
- 5. Legislació sobre substàncies capaces de generar dependència.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es farà d'acord amb els següents criteris:

- Una prova objectiva que caldrà superar amb una puntuació igual o superior a 5.
- Assistència de l'estudiant a classe.
- Participació en treballs i/o seminaris proposats pels professors.

BIBLIOGRAFIA:

DSM-IV. Barcelona: Masson, 1995.

Escohotado, A. *Historia de las drogas* (1, 2 i 3). Madrid: Alianza Editorial, 1990.

L'atenció primària de Salut i les drogodependències. Barcelona: Departament de Sanitat i Seguretat Social, Generalitat de Catalunya, 1992.

Larger, F.; López, F. *Manual de drogodependencias para profesionales de la salud*. Barcelona: Librería Universitaria, 2002.

Pardell, H.; Saltó, E.; Salleras, L. *Manual de diagnóstico y tratamiento del tabaquismo*. Madrid: Editorial Medica Panamericana, 1996.

Rigol, A.; Ugalde, M. *Enfermería de Salud Mental y Psiquiatria*. Barcelona: Masson, 2000.

Urgències a l'Atenció Primària. 1a ed. Barcelona: Institut Català de la Salut. Generalitat de Catalunya, 1997.

Vallejo Ruiloba, J. *Introducción ala psicopatología y la psiquiatria*, 5a ed. Barcelona: Masson, 2002.

Elaboració de Projectes

PROFESSOR: Joan Carles CASAS i BAROY

Crèdits: 4,5

Quadrimestre: 6è

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

Conegui d'una forma general aquells aspectes referents a la metodologia de l'elaboració d'un projecte i els integri a fi de disposar dels recursos per:

- 1.1. Observi les situacions quotidianes que poden esdevenir un problema de recerca.
- 1.2. Conegui el procés per al disseny d'un projecte.
- 1.3. Desenvolupi habilitats per a una cerca eficaç de documents i la lectura crítica d'articles originals i d'altres documents de recerca.
- 1.4. Desenvolupi habilitats per fer exposicions orals.
- 1.5. Apliqui la informàtica i la telemàtica, com a suport en el procés de desenvolupament d'un projecte.

MÒDULS:

L'assignatura s'estructura en 12 mòduls didàctics, el contingut dels quals es concreta en un temari :

- M0.-Consideracions generals de la recerca en les ciències de la salut.
- M1.-Aplicació del mètode científic.
- M2.-El problema origen.
- M3.-La revisió bibliogràfica i documental.
- M4.-Objectius, hipòtesis i variables.
- M5.-Mètodes quantitativs.
- M6.-Mètodes qualitativs.
- M7.-Dissenys d'estudi.
- M8.-El mostreig.
- M9.-Aspectes ètics de la recerca.
- M10.-Edició i presentació de documents.

TEMARI:

Dins de cada mòdul s'hi tracten els temes següents:

- M0.-Consideracions generals de la recerca en les ciències de la salut.
  - 1 Avaluació prèvia i experiències en recerca dels alumnes.
  - 2 Inversió en recerca, en el nostre país.
  - 3 Finançament de la recerca.
  - 4 Els condicionants per poder fer recerca de qualitat.
- M1.-Aplicació del mètode científic.
  - 1 L'origen del coneixement.
  - 2 El mètode científic. Aplicació.
  - 3 Esquema general per a l'elaboració de treballs d'investigació.
- M2.-El problema origen.
  - 1 Origen, identificació i valoració de dubtes susceptibles de constituir un problema de recerca.
  - 2 Estratègies per la formulació d'un problema de recerca.
- M3.-La revisió bibliogràfica i documental.

- 1 Planificació de la cerca documental. El mapa de cerca. El llenguatge.
  - 2 Tipologia de documents i fonts de documentació.
  - 3 La cerca a les biblioteques.
  - 4 Estratègies de cerca a Internet.
  - 5 La cerca en bases de dades (BBDD) en ciències de la salut.
  - 6 Organització i selecció dels documents. Síntesi i resum de la informació.
  - 7 La presa de decisions basada en l'evidència científica.
- M4.-Objectius, hipòtesis i variables.
- 1 Objectius.
  - 2 Formulació i tipus d'hipòtesi.
  - 3 La definició i mesura de les variables.
- M5.-Mètodes quantitativs.
- 1 Elaboració d'enquestes i qüestionaris en l'àmbit de la salut.
  - 2 Característiques i qualitat en la confecció i utilització d'instruments de mesura. Validesa (de contingut, de correlació de criteri) i fiabilitat (estabilitat, homogeneïtat, equivalència). Precisió i exactitud.
  - 3 Escales de mesura en ciències de la salut.
- M6.-Recerca qualitativa.
- 1 Observació. Directa (participant, no participant) i indirecta (documents escrits, converses i discursos, gravacions, altres mètodes audiovisuals).
  - 2 Entrevista. Individual (entrevista semiestructurada) i grup (grup focal, grup nominal, Delphi).
  - 3 Altres: *Brainstorming*.
- M7.-Dissenys d'estudi.
- 1 Tipus de dissenys: l'assaig clínic, els estudis d'intervenció, estudis de cohorts, estudis de casos i controls, altres dissenys d'intervenció.
  - 2 Conceptes d'interès: disseny segons temporalització, lloc, nombre d'individus, manipulació de la variable, grau d'abstracció.
- M8.-El mostreig.
- 1 Teoria del mostreig.
  - 2 Modalitats de mostreig.
  - 3 Mida de la mostra.
- M9.-Aspectes ètics de la recerca.
- 1 Els comitès ètics d'investigació clínica.
  - 2 Preguntes per a la revisió ètica.
  - 3 La protecció de dades.
- M10.-Edició i presentació.
- 1 La presentació d'originals i d'articles de revisió. Normativa d'edició i presentació.
  - 2 La comunicació oral. Aplicacions amb el programa Power Point

Desenvolupament i seguiment de l'assignatura.

L'assignatura s'ha plantejat en un entorn semipresencial. Hi haurà una hora inicial de presentació de l'assignatura i 2 seminaris de 3 hores de durada cadascun al llarg del curs, per tal de fer l'exposició dels conceptes principals, resolució de dubtes i de treball en grup. Els mateixos seminaris es realitzaran durant el matí i es repetiran en una sessió de tarda. L'assignatura s'haurà de seguir a través del Campus Virtual, amb el suport dels professors. El desenvolupament de l'assignatura pretén tenir un ritme dinàmic i promoure una actitud participativa de l'alumne.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es durà a terme segons els criteris següents:

Avaluació continuada a partir de treballs individuals i de grup que es proposin en el decurs dels diversos mòduls.

BIBLIOGRAFIA:

- Alaminos, A. *Gráficos*. 1a ed. Madrid: Centro de Investigaciones Sociológicas, 1993.
- Álvarez Cáceres, R. *El método científico en ciencias de la salud*. Madrid: Díaz de Santos, 1996.
- Argimon Pallàs, J.M.; Jiménez Villa, J. *Métodos de investigación aplicados a la atención primaria*. Barcelona: Doyma, 1991.
- Bowling, A. *La medida de la salud*. Barcelona: Masson, 1994.
- Burns, N.; Grove, S. *Understanding nursing research*. Philadelphia: Saunders Company, 1995.
- Cabrero García, J.; Richart Martínez, M. *Investigar en enfermería. Concepto y estado actual de la investigación en enfermería*. Universidad de Alicante, 2000.
- Domènech, J.M. *Métodos estadísticos en ciencias de la salud*. Barcelona: Signo, 1991.
- Edwards, M. *The Internet for Nurses and Allied Health Professionals*. 2a ed. New York: Springer, 1997.
- Hulley, S.B.; Cummings, S.R.; *Diseño de la investigación clínica*. Barcelona: Doyma, 1993.
- León, O.; Montero, I. *Diseño de investigaciones*. 2a ed. Madrid: McGraw-Hill-Interamericana, 1997.
- Oliveri, N.; Sosa, Gamboa, C. *Internet telemática y salud*. Madrid: Panamericana, 1997.
- Pardo de Velez, Cedeño Collazos. *Investigación en salud*. Santa Fe de Bogotá: McGraw-Hill-Interamericana, 1997.
- Pardo de Vélez, G. *Investigación en salud*. Santa Fe de Bogotá: McGraw Hill-Interamericana, 1997.
- Polit, Hungler. *Investigación científica en ciencias de la salud*. 5a ed. Madrid: McGraw Hill-Interamericana, 1997.
- Rodríguez Gómez, G. *Metodología de la investigación cualitativa*. Málaga: ediciones Aljibe, 1996.
- Sacket, Haynes. *Epidemiología clínica*. Madrid: Panamericana, 1994.
- Sentís Vilalta, J.; Ascaso Terrén, C.; Vallès Segalés, A.; Canela Soler, J. *Licenciatura. Bioestadística*. 2a ed. Barcelona: Ediciones científicas y técnicas, 1992.
- Tejada Fernández, J. *El proceso de investigación científica*. Barcelona: Fundació "La Caixa", 1997.
- Per a cada mòdul es recomanarà bibliografia específica.

Infermeria en Cures Pal·liatives

PROFESSORES: Montserrat FARO i BASCO
Montserrat LORENZO i ÀVILA

Crèdits: 4,5
Quadrimestre: 5è

OBJECTIUS

Que l'estudiant:

1. Entengui l'evolució de certes malalties i el concepte de cures pal·liatives.
2. Prengui consciència de la importància del treball en equip i dels factors que influeixen en la dinàmica de grups.
3. Entengui la comunicació i la informació com un procés multidireccional.
4. Assumeixi l'actitud necessària per atendre aquelles persones en situació de malaltia avançada i terminal.
5. Desenvolupi habilitats per afrontar situacions difícils
6. Promogui la família i l'entorn com a sistemes de recolzament social natural.
7. Conegui els principals símptomes que presenten les persones amb una malaltia avançada/terminal i les estratègies de control.
8. Reflexioni sobre la idea del morir i la mort en el nostre entorn sociocultural.

CONTINGUTS

1. Situació de malaltia avançada i terminal: definició i característiques.
2. Cures pal·liatives:
  - 2.1 Història
  - 2.2 Definició i objectius
  - 2.3 Bases de la terapèutica
  - 2.4 L'equip d'atenció: -característiques i organització
-el paper d'infermeria
-el paper del cuidador
3. Impacte emocional de la situació de malaltia avançada i terminal:
  - 3.1 Reaccions de l'usuari, de la família i l'entorn, i de l'equip.
  - 3.2 Responent a les reaccions de l'usuari, de la família i l'entorn, i de l'equip.
  - 3.3 Mecanismes d'adaptació a la nova situació: Models per a l'anàlisi.
  - 3.4 Les cures pal·liatives en el nen i en l'adolescent
4. Comunicació i informació
  - 4.1 Finalitat / objectiu
  - 4.2 Principis bàsics
  - 4.3 Coneixement de la veritat / Com donar les males notícies
  - 4.4 Afrontament de situacions difícils. Possibilitats d'abordatge
5. Control de símptomes
  - 5.1 Principis generals
  - 5.2 Control de símptomes
  - 5.3 Urgències en cures pal·liatives
  - 5.4 La situació d'agonia
6. El morir i la mort
  - 6.1 La mort culturalment

- 6.2 Aspectes ètics i legals del morir i la mort
- 7. El procés de dol
  - 7.1 Formació i tipus de vincles
  - 7.2 Etapes del dol

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura es farà d'acord amb els següents criteris:

- Assistència i participació a classe
- Presentació de ressenyes de les lectures proposades
- Presentació d'un treball final

BIBLIOGRAFIA

- Astudillo, W. i altres. *Cuidados del enfermo en fase terminal y atención a su familia*. Navarra: EUNSA, 1995.
- Doyle, D.; Hanks G. i Macdonald, N. *Oxford textbook of palliative medicine*. Oxford: Medical Publications, 1993.
- Gómez-Batiste, J. i altres. *Cuidados paliativos en oncología*. Barcelona: JIMS, 1996.
- López Imedio, E. *Enfermería en cuidados paliativos*. Madrid: Panamericana, 1998.

Durant el curs es recomanarà bibliografia complementària.

Salut Mental Infantil i Juvenil

PROFESSORS: Mercè ARAGAY i TUSELL
Montse BORDAS i BIGAS
Jordi FOLCH i SOLER
Josep M. GUINART i SERAROLS
Jordi PLANS i PARCERISES

Crèdits:4,5

Quadrimestre: 6è

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Conegui el procés evolutiu infantojuvenil.
2. Sàpiga identificar els símptomes de la malaltia mental.
3. Conegui els grans grups dels trastorns mentals.
4. Ajudi a la prevenció en l'àmbit de la salut mental.

CONTINGUTS:

1. Psicologia evolutiva i educació:

- 1.1. Dels 0 als 2 anys. El nen i l'entorn.
- 1.2. Dels 2 als 6 anys. El nen i l'entorn.
- 1.3. Dels 6 als 12 anys. El nen i l'entorn.
- 1.4. Després dels 12 anys. L'adolescència i l'entorn.
- 1.5. Taller pràctic I.

2. Psicopatologia: Els trastorns mentals:

- 2.1. Els trastorns de la vida de relació familiar: problemes d'autoritat, abandó, sobreprotecció, sobre-satisfacció,...
- 2.2. Els trastorns dels hàbits: el dormir, els esfínters (enuresis, encopresis).
- 2.3. Els trastorns d'alimentació: l'anorèxia i la bulímia.
- 2.4. Els trastorns psicomotors: els tics, la hiperactivitat.
- 2.5. Els trastorns d'ansietat: les neurosis.
- 2.6. Els trastorns psicossomàtics.
- 2.7. Els trastorns afectius: les depressions.
- 2.8. Els trastorns psicòtics: l'autisme, l'esquizofrènia.
- 2.9. Els trastorns de l'aprenentatge escolar. La dislèxia.
- 2.10. Els trastorns de conducta.
- 2.11. La deficiència mental: les oligofrènies.

3. Psicopatologia: Els trastorns socials:

- 3.1. L'adopció i els acolliments familiars.
- 3.2. La separació i el divorci.
- 3.3. Els maltractaments.
- 3.4. Les drogodependències.

4. La xarxa de salut mental. La prevenció. La detecció. Els recursos terapèutics.

- 4.1. La xarxa de salut mental.
- 4.2. Els senyals d'alarma i els factors de risc.

5. El funcionament del centre de salut mental infantil i juvenil (CSMIJ).

BIBLIOGRAFIA:

- De Morgadas, Jeroni. *La Psicología del niño y del adolescente*. Barcelona: Labor, 1970.
- Corbella, J; Valls, C. *Davant una edat difícil: psicologia i biologia de l'adolescent*. Barcelona: Columna, 1994.
- Folch i Camarasa, L. *Educar els fills, cada dia és més difícil*. Vic: Eumo, 1994.
- Canal, A. *La crisis de la adolescencia*. Barcelona: Nova Terra, 1967.
- Vila-Abadal, J. *La joventut entre l'encant i el desencant*. Barcelona: Pleniluni, 1993.
- Turon, V. *Trastornos de la alimentación nerviosa, bulimia y obesidad*. Barcelona: Masson.
- Rodríguez Sacristan, J. *Psicopatología del niño y del adolescente*. Sevilla: Universidad de Sevilla, 1995.
- Mardomingo, M.J. *Psiquiatría del niño y del adolescente: método, fundamentos y síndromes*. Madrid: Díaz de Santos, 1994.
- Siegel, S.E. *Su hijo adoptado: una guía educativa para padres*. Barcelona: Paidós, 1992.
- Castells, P. *Separación y divorcio: efectos psicológicos en los hijos*. Barcelona: Planeta, 1993.
- Jordà, L. *Manual del bon neuròtic*. Barcelona: Thassalia, 1995.
- DSM-IV*. Barcelona: Masson, 1995.
- Freixa, F; *Toxicomanías, un enfoque multidisciplinario*. Barcelona: Fontanella, 1981.
- Macià Antón, D. *Las drogas: conocer y educar para prevenir*. Madrid: Pirámide, 1995.
- Rodríguez Martos, A. *Manual preventivo contra la drogadicción*. Barcelona: Mitre, 1985.

Psicosociologia de les Males Notícies

PROFESSOR: Manel Dionís COMAS i MONGAY

Crèdits: 4,5

Quadrimestre: 5è

OBJECTIUS:

Que l'estudiant:

1. Prengui consciència dels elements que intervenen en les relacions de comunicació que s'estableixen en un àmbit emocionalment complex com és el sanitari (situació hospitalària o comunitària).
2. S'adoni de com una forma o una altra de comunicació interpersonal pot millorar o empitjorar una situació.

CONTINGUTS:

1. Conceptes bàsics de comunicació.
  - 1.1. La semiòtica i la pragmàtica.
2. Donar males notícies:
  - 2.1. Per què val la pena fer-ho bé?
  - 2.2. Per què donar males notícies és difícil?
  - 2.3. Qui ha de donar les males notícies?
  - 2.4. Interdisciplinarietat.
3. Habilitats bàsiques de comunicació:
  - 3.1. Escolta activa.
  - 3.2. Diàleg professional.
4. Protocols per com mobilitzar les males notícies:
  - 4.1. Identificació de situacions.
  - 4.2. Protocols específics.
5. Sistema de reacció del pacient:
  - 5.1. Procés d'adaptació.
  - 5.2. Com cal respondre a les reaccions del pacient.
6. La comunicació amb i entre els familiars i amics.
7. La comunicació entre els professionals de la salut.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es farà d'acord amb els següents criteris:

- Un treball en grup sobre l'anàlisi d'una situació sanitària de relació de comunicació (50%).
- Un examen de contingut (50%).

BIBLIOGRAFIA:

- De Pablo, J. *Tècniques d'entrevista per a professionals de la salut*. Vic: Eumo, 1996.
- Bohm, D. *Sobre el diàleg*. Barcelona: Kairós, 1998.
- Buckman, R. *Com donar les males notícies: una guia per a professionals de la salut*. Vic: Eumo, 1998.
- Fast, J. *El lenguaje del cuerpo*. Barcelona: Kairós, 1980.
- Gendlin, E. T. *Focusing*. Bilbao: Mensajero, 1988.
- Goffman, E. *Relaciones en público*. Madrid: Alianza, 1979.
- Jiménez, F. *La comunicación interpersonal: ejercicios educativos*. Madrid: Publicaciones ICE, 1979.

Knapp, M. *La comunicación no-verbal*. Barcelona: Paidós, 1985.
O'Brien, M.J. *Comunicación y relaciones en enfermería*. México: El Manual Moderno, 1983.
Pease, A. *El lenguaje del cuerpo*. Barcelona: Paidós, 1981.
Reading, A.E. *Comuníquese con eficiencia*. Barcelona: Grijalbo, 1994.
Ricci, P.E; Cortesi, S. *Comportamiento no-verbal y comunicación*. Barcelona: Gustavo Gili.
Serrano, S. *La semiótica. Una introducción a la teoría de los signos*. Barcelona: Montesinos, 1981.

Assignatures de Campus

Fonaments Històrics de la Catalunya Contemporània

PROFESSORA: Carme SANMARTÍ i ROSET

Lliure elecció. 3 crèdits.

Quadrimestre 1

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura pretén introduir els alumnes en el coneixement de la història de Catalunya des dels inicis del segle XIX, per tal de familiaritzar-los amb aspectes de caràcter polític, econòmic i cultural.

METODOLOGIA:

El curs consta de classes teòriques i classes pràctiques repartides equilibradament. Les classes teòriques desenvoluparan el contingut previst en el temari mitjançant les explicacions de la professora. Les classes pràctiques es realitzaran a través de textos i material audiovisual.

CONTINGUTS:

- Tema 1. Catalunya en el segle XIX. Introducció: La fi de l'Antic Règim. (1833-1868) Industrials i polítics. La situació agrària. El Romanticisme. (1868-1874) El sexenni revolucionari. La I República. (1874-1898) La restauració borbònica. Anarquisme i moviment obrer. Sorgiment del catalanisme polític.
- Tema 2. Catalunya en el segle XX. (1898-1923) La crisi del sistema de la Restauració. Pèrdua de les colònies d'ultramar. La Setmana Tràgica. L'Assemblea de Parlamentaris. Sindicalisme i pistolerisme. L'obra política i cultural de la Mancomunitat. Modernisme i noucentisme.
- Tema 3. Dictadura, II República i Guerra Civil (1923-1939). Catalunya sota la dictadura de Primo de Rivera. La Generalitat Republicana. L'alçament militar i les seves conseqüències. Les avantguardes artístiques.
- Tema 4. El franquisme (1939-1975). La postguerra. Política interior i aïllacionisme internacional. Els canvis en la dècada dels cinquanta i el «desarrollismo» dels seixanta. Crisi i fi de la dictadura. La resistència cultural.

AVALUACIÓ:

L'avaluació serà continuada pel que fa als continguts pràctics a través de la valoració dels exercicis, dels treballs que s'indicaran a l'inici de curs i de la participació dels estudiants a classe.

Els coneixements teòrics seran objecte d'un examen al final del quadrimestre.

BIBLIOGRAFIA:

Balcells, Albert. *Historia contemporánea de Cataluña*. Barcelona: Edhasa, 1983.

Balcells, Albert. *Història del nacionalisme català: Dels orígens als nostres temps*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 1992.

Ferret, Antoni. *Compendi d'història de Catalunya*. Barcelona: Claret, 1995.

Fontana, Josep. *La fi de l'Antic Règim i la industrialització (1787-1868)*. Barcelona: Ed. 62, 1988.

Hurtado, V. i altres *Atles d'història de Catalunya*. Barcelona: Ed. 62, 1995.

Nadal, Joaquim; Wolff, Philippe (dir.). *Història de Catalunya*. Vilassar de Mar: Oikos-Tau, 1983.

Riquer, Borja de; Culla, Joan B. *El franquisme i la transició democràtica (1939-1988)*. Barcelona: Ed. 62, 1989.

Salrach, J.M. (dir.) *Història de Catalunya*. (vol. 6). Barcelona: Salvat, 1984.

Sobrequés i Callicó, J. ed. *Història contemporània de Catalunya*. Vols I-II. Barcelona: Columna, 1998.

Termes, Josep. *De la revolució de setembre a la fi de la guerra civil (1868-1939)*. Barcelona: Ed. 62, 1989.

Història de la Ciència: ciència, tecnologia i societat

PROFESSOR: Joaquim PLA i BRUNET

Lliure elecció: 3 crèdits (Bloc I) / 4,5 crèdits (Bloc II)

Quadrimestre 1r. Dilluns: de 13 a 14 h / Dimarts: de 13 a 15 h / Dijous: de 13 a 15 h.

L'assignatura es divideix en dos blocs complementaris.

Bloc I (3 crèdits): Fonaments metodològics, recursos historiogràfics i orígens de la ciència moderna. (S'imparteix durant els mesos d'octubre i de novembre).

Bloc II (4,5 crèdits): Ciència i societat: professionalització de la ciència i evolució tecnològica. (S'imparteix durant els mesos de desembre i de gener).

OBJECTIUS:

- (a) Exposar els orígens i els fonaments de la ciència.
- (b) Analitzar els trets característics que permeten que una disciplina es pugui qualificar com a científica.
- (c) Presentar una visió panoràmica del procés de desenvolupament del coneixement científic i tecnològic.
- (d) Oferir a l'estudiant elements que li permetin de situar la seva activitat acadèmica en relació amb l'evolució del coneixement científic i tècnic.
- (e) Fomentar el pensament raonat, ponderat i crític, amb la intenció d'estimular el gust pel coneixement i la curiositat per saber.

CONTINGUTS:

Bloc I

0. Fonaments metodològics, historiografia i recursos bibliogràfics.

1. Què entenem per ciència? Què distingeix la ciència d'altres formes de coneixement?
2. Ciència antiga i ciència grecoromana.
3. L'activitat científica a l'edat mitjana.

Bloc II

4. Renaixement i Revolució científica del segle XVII.
5. La ciència a la il·lustració. L'enciclopedisme. Ciència, societat i Revolució Industrial.
6. La ciència al segle XIX: professionalització de la ciència. La tecnologia: electricitat, màquines, energia i comunicacions. La ciència en la història del pensament.
7. La ciència al segle XX: activitat i aplicació espectacular i generalitzada de la ciència i de la tecnologia.

AVALUACIÓ:

1. Exposicions a classe, amb un pes que pot variar entre el 20% i el 30% de la nota final.
2. La recensió d'un llibre escollit per l'estudiant, amb una valoració del 20%.
3. Un assaig sobre un tema, amb una valoració del 20%.
4. Un examen global, amb una valoració que pot variar entre el 40% i el 30% de la nota final.

BIBLIOGRAFIA:

Es comentarà i es donarà en el punt 0 de fonaments metodològics.

Dones en el Segle XXI: Una Visió Interdisciplinària

D/1049

Lliure elecció. 3 crèdits.

Q 2

Dimarts i dijous de 14 a 15 hores

PROFESSORA (coord.): Isabel CARRILLO i FLORES

PROFESSORAT: Les diferents sessions de l'assignatura seran realitzades pel grup de professores i professors que formen part del Centre d'estudis Interdisciplinaris de la Dona: Montse Ayats, Joan Isidre Badell, Francesca Bartrina, Isabel Carrillo, Eva Espasa, Nilda Estrella, Esther Fatsini, Pilar Godayol, Carme Sanmartí, Montse Vilalta. Col·laboren també altres docents de la Universitat de Vic i professionals de l'administració pública i l'advocacia.

L'assignatura compta amb el suport de la Càtedra Unesco "Dones, desenvolupament i cultures"

OBJECTIUS:

L'assignatura vol aproximar-se a la realitat de les dones en el món actual i en la història considerant les aportacions teòriques i pràctiques que, des de diferents àmbits, permeten tenir un coneixement global i interdisciplinari. Prenent el gènere com a fil conductor s'analitzarà la complexitat de les diverses problemàtiques i dels reptes de les polítiques públiques.

CONTINGUTS:

1. Dona, drets humans i desenvolupament
2. Els estudis de gènere: temes d'interès i conceptes bàsics (sexe/gènere, androcentrisme, patriarcat...)
3. Història dels moviments feministes: liberal, socialista, radical...
4. Els debats dels moviments feministes: família, alliberament sexual, violència...
5. Polítiques de gènere:
  - a) Polítiques dels organismes internacionals governamentals i no governamentals
  - b) Tipologia de les polítiques: igualtat formal, igualtat d'oportunitats, acció positiva, de gènere...
6. Àmbits de concreció de les polítiques:
  - a) El mercat de treball: ocupació/atur; segregació ocupacional; discriminació salarial...
  - b) Sistema educatiu: escola mixta/escola coeducativa; la construcció del gènere...
  - c) Salut: el món de la cura, un món femení?
  - d) Cultura: la dona en el món de la literatura i el cinema

METODOLOGIA:

L'assignatura s'estructurarà en forma de seminari per tal d'afavorir la participació i el diàleg. La dinàmica de les classes combinarà les explicacions, les lectures, la projecció de vídeos i l'anàlisi d'altres documents, i comptarà amb la col·laboració de persones expertes en els estudis de gènere que aportaran la seva experiència i els seus coneixements.

AVALUACIÓ

L'avaluació tindrà en compte:

- a) L'assistència i participació en les diferents sessions de l'assignatura (80%).

- b) La realització de les activitats individuals i de grup que es plantegin en les diferents sessions.
- c) La realització d'una memòria escrita sobre els continguts treballats i el procés seguit en l'assignatura.
- d) La lectura d'un llibre i la reflexió escrita sobre el contingut.

Per aprovar l'assignatura cal obtenir un mínim de 5 en cada activitat d'avaluació especificada.

BIBLIOGRAFIA

- Acker, S. *Género y Educación. Reflexiones sociológicas sobre mujeres, enseñanza y feminismo*. Madrid: Narcea, 1995.
- Alemany, C. *Yo no he jugado nunca con Electro L*. Madrid: Instituto de la Mujer, 1989.
- Anderson, B.; Zinsser, J. *Historia de las mujeres: una historia propia*. Barcelona: Crítica, 1991, vol. I i II.
- Beneria, L. "Reproducción, producción y división sexual del trabajo". "La globalización de la economía y el trabajo de las mujeres". *Revista Economía y Sociología del trabajo*. Núm. 13-14, 1991.
- Borderías, C.; Carrasco, C.; Alemany, C. *Las mujeres y el trabajo: rupturas conceptuales*. Barcelona: Icaria, 1994.
- Camps, V. *El siglo de las mujeres*. Madrid: Cátedra, 1998.
- Dahlerup, D. (ed.). *The new women's movement. Feminism and political in Europe and the USA*. Sage Publications, Forthcoming, 1986.
- Diversos autores *El feminisme com a mirall a l'escola*. Barcelona: ICE, 1999.
- Diversos autores *Mujer y educación. Educar para la igualdad, educar desde la diferencia*. Barcelona: Graó, 2002.
- Duran, M.A. *Mujer, trabajo y salud*. Madrid: Trotta, 1992.
- Einsentein, Z. *Patriarcado capitalista y feminismo socialista*. Mèxic: Siglo XXI, 1980.
- Evans, M. *Introducción al pensamiento feminista contemporáneo*. Madrid: Minerva, 1997.
- Friedan, B. *La fuente de la edad*. Barcelona: Planeta, 1994.
- Fuss, D. *En esencia. Feminisme, naturalesa i diferència*. Vic: Eumo Editorial, 2000.
- Hernes, H. *El poder de las mujeres y el estado del bienestar*. Madrid: Vindicación Feminista, 1990.
- Lewis, J. *The debat on sex and class*. New Review, núm. 149, 1985.
- López, I.; Alcalde, A.R. (coords.). *Relaciones de género y desarrollo. Hacia la equidad de la cooperación*. Madrid: Los libros de la catarata, 1999.
- Mackinon, C. *Hacia una teoría feminista del Estado*. Madrid: Cátedra, 1995.
- Miles, M.; Shiva, V. *Ecofeminismo*. Barcelona: Icaria, 1997.
- Moreno, M. *Del silencio a la palabra*. Madrid: Instituto de la Mujer, 1991.
- Montero, R. *Historias de mujeres*. Madrid: Alfaguara, 1995.
- Muraro R.M; Boff, L. *Femenino e masculino. Uma nova consciência para o encontro das diferenças*. Rio de Janeiro: Sextante, 2002.
- Nash, M. *Mujer, familia y trabajo en España*. Barcelona: Anthropos, 1983.
- Pateman, C. *El contrato sexual*. Barcelona: Anthropos, 1995.
- Piussi, A.M. Bianchi, L. (ed.). *Saber que se sabe*. Barcelona: Icaria, 1996.
- Rambla, X.; Tomé, A. *Una oportunidad para la coeducación: las relaciones entre familia y escuela*. Barcelona: ICE, 1998.
- Showstach, A. (ed.). *Las mujeres y el Estado*. Madrid: Vindicación feminista, 1987.
- Swan, A. *A cargo del estado*. Barcelona: Pomares-Corredor, 1992.
- Tubert, S. *Mujeres sin sombra. Maternidad y tecnología*. Madrid: Siglo XXI, 1991.

Aula de Cant Coral I

D/L 5249

Lliure elecció. 3 crèdits.

INTRODUCCIÓ:

La inclusió d'aquesta Aula de Cant Coral en el currículum de la Universitat de Vic vol ser, per una banda, una aposta per començar a abastar la normalitat cultural i acadèmica en aquest camp i, per l'altra, pretén oferir als estudiants la possibilitat d'accedir amb comoditat i profit a la pràctica d'aquesta disciplina que els pot proporcionar una peculiar i activa formació i educació en la creativitat i en el compromís interpretatiu, en el bon gust individual i compartit, en el gaudi estètic de l'experiència pràctica i vivencial de l'art de la música vocal, en el coneixement, desenvolupament i acreixement de la veu pròpia i del conjunt de veus, i de les més altes i més subtils capacitats auditives.

OBJECTIUS:

- L'experiència vivencial i compartida del bon gust i el desenvolupament de les capacitats de percepció, intervenció i creació estètiques, per mitjà del Cant Coral.
- El coneixement analític i pràctic del llenguatge coral per mitjà de l'estudi i de la interpretació d'un repertori significatiu, gradual i seleccionat, d'obres d'art corals de diverses èpoques que formen part de la nostra cultura.
- El coneixement i l'ús reflexiu de l'aparell fonador. El perfeccionament –individual i com a membre d'un grup– de les aptituds i facultats auditives i atencives.
- La lectura i la interpretació empíriques dels codis del llenguatge musical integrats en les partitures corals.

CONTINGUTS:

1. La cançó a una veu i en grup.
  - 1.1. Formació del grup. Coneixement de la pròpia veu. Principis elementals de respiració i articulació. Actitud corporal. Consells i pràctica.
  - 1.2. Lectura del gest de direcció. Coneixement elemental de la partitura. El fraseig. L'expressivitat i la intenció. Moviments i matisos.
  - 1.3. Vers l'autonomia de la pròpia veu dins el conjunt de veus: saber cantar, saber-se escoltar, saber escoltar.
2. De camí cap al joc polifònic.
  - 2.1. Trets, particularitats i situació o tessitura de les veus femenines i de les masculines.
  - 2.2. La melodia canònica. El cànon a l'uníson: cànons perpetus i cànons tancats (a 2 veus, a 3 veus, a 4 i més veus [iguals / mixtes]).
  - 2.3. La cançó a veus iguals (2 veus, 3 veus).
3. Coneixement i treball de repertori.
  - 3.1. El repertori popular a cor.
  - 3.2. La cançó tradicional harmonitzada.
  - 3.3. Coneixement i interpretació –gradual i dintre de les possibilitats i limitacions tècniques a què ens veiem obligats– d'obres corals i polifòniques representatives tant per llur situació històrica com pels gèneres i els autors.
  - 3.4. Audició específica i exemplar, comentada.

AVALUACIÓ:

L'Aula de Cant Coral es farà durant el tot el curs amb una classe setmanal d'una hora i mitja de duració.

Les classes seran sempre pràctiques i actives, sense excepció. Els aspectes teòrics sempre seran donats i comentats de cara a la praxis interpretativa. L'assimilació individual, promoguda, experimentada i controlada pel propi interessat, progressiva i constant, és indispensable per al profit global de l'assignatura. Per tant, és imprescindible una assistència sense interrupcions, interessada i activa, per superar l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

Es facilitarà un *dossier* bàsic que contindrà les partitures amb què es començaran les activitats d'aquesta Aula de Cant Coral, i que s'anirà ampliant al llarg del curs d'acord amb el ritme de treball i les característiques del grup.

Nota important:

Abans de materialitzar la matrícula d'aquesta assignatura, l'alumne ha d'entrevistar-se amb el professor per a obtenir-ne l'acceptació explícita. L'ordre amb què es donaran els continguts descrits no és seqüencial ni necessàriament completiu, ni l'adquisició o treball d'un contingut mai no podrà significar l'abandonament d'un de suposadament previ.

Tot i que s'observarà un ordre estricte i controlat en el camí cap a ulteriors assoliments o dificultats –dependrà de les característiques i de l'impuls que porti el grup–, tots els continguts referents a repertori en general poden ser presents en cada classe, i els que fan referència als aspectes fonètics, expressius, estètics, morfològics, etc. es treballaran, amb més o menys intensitat, en totes les classes.

Curs d'Iniciació al Teatre

D/X 109

Lliure elecció. 3 crèdits

INTRODUCCIÓ:

L'Aula de Teatre Experimental de la Universitat de Vic neix el curs 1993-94 i pretén contribuir a la dinamització cultural de la nostra Universitat i servir de plataforma d'introducció al teatre i les arts escèniques en general.

L'Aula de Teatre es un espai on, d'una banda, els estudiants de diferents carreres es poden trobar amb la finalitat de crear lliurement i relaxada, sense condicionants. De l'altra, aquest espai serveix també com a reflexió col·lectiva i d'experimentació teatral.

Per fer tot això es compta amb un professor que guia tot el projecte; amb espais d'assaig, que cedeix l'Institut del Teatre de Vic; amb col·laboracions externes de professionals en les tasques de direcció, dramaturgia, escenografia i il·luminació, i també s'utilitzen espais externs per a les representacions.

Per formar part de l'Aula de Teatre s'ha de passar necessàriament pel curs d'iniciació al teatre o tenir experiència demostrada en altres centres o grups.

OBJECTIU GENERAL:

Aproximació al teatre i en concret al treball actoral de base.

CONTINGUTS:

- Desinhibició
- Presència escènica
- Respiració
- Seguretat
- Relaxament
- Percepció interior
- Percepció exterior
- Descoberta de la teatralitat pròpia
- Dicció i presència de la veu
- L'actor i l'espai
- Moviments significants
- El gest
- L'acció
- Construcció del personatge

METODOLOGIA:

Les classes seran totalment pràctiques, els alumnes experimentaran amb el cos, les sensacions i els sentiments. Es treballarà individualment i en grup.

El treball es desenvoluparà a partir de tècniques d'improvisació i tècniques de grup, utilitzant textos d'escenes teatrals, elements de vestuari, escenografia i elements musicals com a suport.

AVALUACIÓ:

Es valorarà la participació i l'esforç, l'actitud i l'assistència, que es imprescindible atès que el compromís es indispensable en qualsevol treball de teatre.